

January 2025 | CS

This page is also available in:

- ES
- BG
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

ÚVODNÍK

Úvodní slovo p?edsedy EHSV

V roce 2025 bude naším společným úkolem vybudovat silnější Evropu

S příchodem nového roku usedlo v čele Rady Evropské unie Polsko, podle něhož je nutné se ihned a co nejusilovněji zaměřit na složité problémy, jež ovlivňují současný i budoucí vývoj Evropy. Polské předsednictví si za svou hlavní prioritu zvolilo bezpečnost a k tomuto cíli nás hodlá navigovat v tomto roce, který bude mít zásadní význam pro dosažení odolnosti, soudržnosti a pokroku v EU.

V prioritách polského předsednictví se odráží komplexní pojetí bezpečnosti v řadě různých oblastí. Jde jednak o vnitřní bezpečnost, kde bude třeba pozorně sledovat nové hrozby, a to především co se týče ochrany hranic a boje proti dezinformacím. V oblasti vnější bezpečnosti bude třeba posílit obranné schopnosti a prosazovat inovace a také urychlit proces rozšíření, aby se tak upevnila stabilita v našem sousedství. Dále pak bude třeba zaručit bezpečnost hospodářskou, energetickou, potravinovou a zdravotní, neboť to má klíčový význam z hlediska nezávislosti Evropy a kvality života jejích občanů.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je připraven program předsednictví plně podpořit a využít při tom svých jedinečných možností, jimiž jakožto zástupce občanské společnosti disponuje. Má rovněž v úmyslu aktivně se zapojit do diskusí o tom, jak by si Evropa mohla udržet konkurenceschopnost a zároveň zajistit, aby nebyl v probíhajících transformacích – digitální, ekologické i hospodářské – nikdo opomenut.

Letošní rok přináší také změny na politické úrovni – do funkce totiž nastupuje nová Evropská komise. Máme tak tedy opět příležitost navrhnout politické rámce a realizovat iniciativy, jež budou odpovídat očekáváním evropských občanů. EHSV se bude na tomto novém úsilí podílet, aby tak zajistil, že budou postoje občanské společnosti a sociálních partnerů jedním z určujících faktorů rozhodovacího procesu EU.

Musíme mít na prahu tohoto nového roku na paměti, že je naším společným úkolem vybudovat silnější a inkluzivnější Evropu. EHSV se bude i nadále zasazovat o právní stát, udržitelný rozvoj a sociální soudržnost a o to, aby občanská společnost pomáhala určovat priority agendy EU. Spolu s polským předsednictvím se budeme snažit překonat stávající naléhavé problémy a zároveň udělat vše potřebné pro to, abychom budoucím generacím zaručili bezpečnou, konkurenceschopnou a

jednotnou Evropu.

Oliver Röpke

předseda EHSV

POZNAMENEJTE SI

23. ledna 2025

Promítání filmu „Kočičí odysea“, který se uchází o Evropskou filmovou cenu diváků LUX 2025

3. února 2025

Sociální spravedlnost v digitální éře

18. února 2025

Přípravy na Celosvětový summit věnovaný zdravotnímu postižení – začleňování osob se zdravotním postižením do činnosti v oblasti rozvoje a humanitárních opatření

26. a 27. února 2025

Plenární zasedání EHSV

VZÁCNÝ HOST

EU řeší, jak ve své reakci vůči Sýrii po pádu Asadova režimu dosáhnout rovnováhy mezi humanitárními potřebami, migrační politikou a stabilizací a obnovou země. Alberto-Horst Neidhardt, přední odborník na migraci z Centra pro evropskou politiku, který je vzácným hostem EHSV Info, upozorňuje na riziko, že kvůli domácím politikám a krátkodobým vizím členských států se prioritou stane urychlování návratu uprchlíků. Koordinovaný a vyvážený postup by přitom mohl zásadně přispět ke stabilizaci Sýrie a k podpoře dlouhodobého rozvoje.

Alberto-Horst Neidhardt *je hlavní politický analytik a vedoucí evropského programu pro rozmanitost a migraci v Centru pro evropskou politiku (EPC). Zabývá se právem a strategiemi v oblasti azylu a migrace,*

právy občanů EU, dezinformacemi a migrační politikou. V Evropském univerzitním institutu získal doktorát v oboru práva EU. Přednáší na Katolické univerzitě v Lille o politikách v oblasti migrace a mobility, o správě EU a tvorbě etických politik.

SÝRIE PO PÁDU ASSADA: POSTOJ EU V??I NÁVRATU SYRSKÝCH UPRCHLÍK? BY MOHL ZNAMENAT ZÁSADNÍ ZVRAT V JEJÍ MIGRA?NÍ POLITICE

Alberto-Horst Neidhardt

Krutovláda Bašára al-Asada před měsícem skončila a oficiální reakce EU se prozatím převážně omezuje na příslib pomoci za účelem rozvoje a hospodářské stabilizace. Stále není jasné, zda a kdy budou vůči Sýrii zrušeny sankce. Podmínkou pro udělení evropské podpory bude ochrana menšin a další záruky, avšak vyhlídky jsou v tomto ohledu zatím nejisté. Z toho, jak se v Sýrii vyvíjí komplexní politická, bezpečnostní a humanitární situace, lze usuzovat, že upevnění demokracie bude dlouhotrvající a náročný proces. EU bude vystavena velké zkoušce, při níž se ukáže, zda je schopna vystupovat jednotně a postupovat společně, co se budoucnosti této země týče. Místo toho se však několik evropských zemí bez váhání soustředilo na okamžitou a společnou prioritu, jíž je pro ně návrat vysídlených Syřanů. Jen pár dní poté, co Asadův režim ztratil v prosinci kontrolu nad Damaškem, Rakousko, kde byl nedávno pověřen sestavením vlády lídr strany FPÖ Herbert Kickl, oznámilo, že hodlá poskytovat „návratový bonus“ a zahájí program deportace osob se záznamem v trestním rejstříku. V Nizozemsku plánuje koaliční vláda vedená pravicovým nacionalistou Geertem Wildersem stanovit oblasti, které jsou pro navracení uprchlíků bezpečné. Německo rovněž vyhlásilo, že pokud se situace v Sýrii stabilizuje, „přezkoumá a zruší“ ochranu poskytovanou syrským uprchlíkům. I další evropské země učinily podobná prohlášení či situaci bedlivě sledují. V této souvislosti může být i rozhodnutí o zrušení sankcí motivováno spíše snahou dosáhnout navracení než tím, že by se postoj k novému vedení Sýrie změnil.

Vzhledem k tomu, že v celé Evropě vzrůstá podpora krajně pravicových a protiimigračních stran a v Německu se blíží spolkové volby, hrozí, že postoj členských států k Sýrii bude diktován domácími prioritami a krátkodobými volebními kalkuly. Členské státy EU poskytly v letech 2015 až 2024 ochranu více než jednomu milionu Syřanů, přičemž většina z nich žije v Německu. Přítomnost těchto uprchlíků se stala spornou politickou a společenskou otázkou. V řadě zemí, které poskytují útočiště uprchlíkům, je nyní veřejnost vůči nim méně vstřícná, neboť bezpečnostním incidentům s nimi spojeným je věnována značná pozornost a roli hraje i vysoká inflace a rostoucí náklady na energii. Tento obrat způsobil, že nepřátelská rétorika a politika jsou na běžném pořádku. I když Evropská komise a UNHCR vyzvaly evropské vlády, aby k otázce navracení přistupovaly obezřetně, mohly by pod vlivem tohoto tlaku návraty urychlit, a to i jednostranně.

Od pádu Asadova režimu v prosinci se do Sýrie vrátilo již více než 125 000 uprchlíků, a to většinou ze sousedních zemí. Avšak jejich vyhlídky nejsou ani zdaleka růžové. Ještě před nedávným vývojem událostí strádala více než polovina syrského obyvatelstva nedostatkem potravin, přičemž tři miliony osob trpěly hladem. Vzhledem k tomu, že v důsledku konfliktu bylo zničeno mnoho domů, jsou ubytovací kapacity zcela vyčerpány. Podle UNHCR je potřeba zajistit pro ty, kteří se vracejí zpět, téměř 300 milionů EUR určených na přístřeší, potraviny a vodu. EU a členské státy by měly koordinovat svou činnost, aby z dlouhodobého hlediska usnadnily bezpečný a dobrovolný návrat syrských obyvatel do vlasti, přičemž v této situaci je bezprostředně třeba řešit humanitární potřeby této země. Bude-li vyvíjen tlak na uprchlíky, aby se urychleně vrátili do válkou zmítané a nestabilní země, mohlo by to ve skutečnosti vyvolat opačný efekt, což by dále ztížilo přístup k potravinám, energii a přístřeší. Navracení v širokém měřítku by rovněž mohlo narušit etnickou a sociálně-ekonomickou strukturu již tak ohrožených regionů. Důvodem pro to, aby byl k otázce návratu přijat vyvážený a udržitelný přístup, je také to, že syrská diaspora může přispět k úsilí o obnovu této země. Budou zde zapotřebí inženýři, lékaři, administrativní pracovníci, učitelé a manuální pracovníci s různými úrovněmi dovedností. Syřané získali v Evropě cenné dovednosti a zkušenosti v důležitých odvětvích, jako je vzdělávání, stavebnictví a zdravotní péče, avšak nebude snadné nalézt vhodné profily. Definitivní návrat by rovněž nutně nenapomohl obnově této země, jelikož finanční prostředky, které by sem Syřané zasílali z Evropy, by mohly výrazně přispět ke snížení chudoby a k udržitelnému rozvoji. Syrští občané usazení v Evropě by rovněž mohli po Asadově pádu pomoci svou angažovaností v diaspoře posílit diplomatické a kulturní vazby mezi EU a svou zemí.

Může však dojít k tomu, že pro členské státy bude obtížné zaujmout vyvážený přístup a svou činnost zkoordinovat. Pro některé země může být prioritou dlouhodobá stabilita a obnova Sýrie, což by vedlo k tomu, že by se uprchlíci vraceli do vlasti spontánně. Jiné státy by zase mohly urychleně poskytovat finanční pobídky pro dobrovolný návrat do vlasti nebo dokonce systematicky měnit status Syřanů, jakmile se humanitární situace jen o něco málo zlepší. Systematické přezkoumávání postavení uprchlíků však bude narážet na značné právní překážky a bude představovat vysoké finanční a administrativní náklady. Na druhé straně se v případě pobídek k návratu bude muset zohlednit skutečnost, že většina vysídlených syrských občanů se již nyní v Evropě usadila a více než 300 000 jich získalo občanství EU. Nejisté hospodářské a pracovní vyhlídky v této zemi mohou zároveň odrazovat od návratu ty, kteří k tomu mají největší motivaci. Zásadní otázkou v této souvislosti bude, zda bude syrským občanům umožněno takzvaně „pendlovat“, což znamená, že se budou na určitou dobu vracet do své země a evropské hostitelské státy jim budou i nadále poskytovat trvalé příležitosti k dlouhodobějšímu návratu. Tyto otázky budou nutně souviset s širší diskusí o migrační politice EU. Do příštích jednání o reformě směrnice EU o navracení, jejíž návrh má brzy předložit Evropská komise, by se mohlo zásadním způsobem promítnout to, jak se bude vyvíjet diskuse o navracení syrských uprchlíků. V souvislosti s reformou této směrnice by však mohlo také dojít mezi členskými státy EU k dalším rozkolům. Vzhledem k tomu, že k účinnému řešení současných problémů je třeba důkladně přehodnotit migrační politiky, bude postoj EU k vysídleným syrským občanům pravděpodobně znamenat první zásadní zvrat, k němuž v této nové fázi dojde.

TO THE POINT

K V?CI

EU čelí závažné krizi v oblasti bydlení z důvodu zvyšujícího se nájemného, příliš vysokých cen nemovitostí a mezd, které rostou

pomaleji než inflace. Selhání trhu v oblasti bydlení je podle EHSV zapotřebí urychleně řešit a zároveň je nutné vypracovat řádnou strategii EU v oblasti bydlení, uvádí ve stanovisku EHSV Důstojné, udržitelné a cenově dostupné sociální bydlení v EU jeho zpravodaj Thomas Kattnig.

EHSV P?EDSTAVUJE R?ZNÉ MOŽNOSTI, JAK VY?EŠIT EVROPSKOU KRIZI V OBLASTI BYDLENÍ

Thomas Kattnig

Kvůli rostoucí výši nájemného, zvyšujícím se cenám nemovitostí a výši platů, která neodpovídá inflaci, začíná být bydlení nedostupné pro stále větší počet lidí. EU zažívá skutečnou krizi v oblasti bydlení,

která vede k vyšším nákladům na zdravotní péči, nižší produktivitě, škodám na životním prostředí a negativním hospodářským dopadům v důsledku nižší kupní síly.

EHSV, zástupce organizované občanské společnosti, je přesvědčen, že je třeba neprodleně přijmout opatření k nápravě selhání trhu v oblasti bydlení. Proto vyzývá Komisi, aby spolu s Parlamentem, členskými státy a občanskou společností sestavila komplexní balíček opatření EU, jimiž budou zavedeny rámcové podmínky a právo na bydlení v souladu s evropským pilířem sociálních práv a Listinou základních práv.

V této souvislosti EHSV vítá jmenování komisaře pro energetiku a bydlení a oznámení, že během příštích 100 dní bude předložen Evropský plán dostupného bydlení. Dále je zapotřebí celounijní rejstřík transparentnosti pro transakce s nemovitostmi, efektivnější koordinace, účinnější povolovací postupy, lepší územní plánování, cenově dostupné pozemky pro sociální bydlení, více investic do rekonstrukcí a výstavby šetrné ke klimatu a program „Bydlení jako priorita“ (Housing First), který by bezdomovcům poskytl jistoty a vyhlídky do budoucna. EHSV požaduje, aby bylo bydlení uznáno za základní právo, nikoliv komoditu, a aby bylo zakotveno v primárním právu EU.

Zároveň souhlasí s požadavkem uvedeným v Lettově zprávě, aby byl přístup k sociálnímu bydlení v pravidlech státní podpory definován obecněji.

EHSV dále požaduje významné navýšení finanční podpory na sociální bydlení. Za prvé, veřejné investice do sociálního bydlení musí být vyňaty z působnosti pravidel o zadlužení stanovených v Paktu o stabilitě a růstu. Za druhé, neziskoví developeři, družstva a obce by měli mít možnost získávat dlouhodobé bezúročné půjčky prostřednictvím plánované investiční platformy nebo přímo od Evropské investiční banky.

V důsledku krátkodobých pronájmů, které jsou pro řadu velkých evropských měst problémem, se ještě více snižuje počet dostupných bytů. K vyřešení tohoto problému je nutné vytvořit na úrovni EU soubor nástrojů s různými opatřeními, jako je zdanění neobydlených nemovitostí a regulované nájemné, aby mohly členské státy podniknout příslušné kroky.

Zvláštní pozornost musí být zaměřena také na a) uspokojování bytových potřeb mladých lidí prostřednictvím cílených programů, jako je program „Bydlení pro mladé lidi především“ (Housing First for Youth – HF4Y) a na b) začleňování osob se zdravotním postižením.

V zájmu zajištění cenově dostupného, ale i udržitelného bydlení je třeba upřednostňovat rekonstrukce a modernizace před novostavbami. Proto EHSV v zájmu těchto renovací požaduje kombinovat povinná a podpůrná opatření, aby se zajistilo, že přijatá opatření v oblasti klimatu budou spravedlivá. Jsou zapotřebí finanční nástroje, které by umožnily provádět tepelné a energetické renovace všem, bez ohledu na jejich finanční situaci. Zároveň musí být stanoveny povinnosti pro vlastníky nemovitostí, zejména pronajímatele, s cílem chránit nájemníky před neúměrným zvyšováním nájemného v důsledku přenášení nákladů ze strany pronajímatele.

V neposlední řadě EHSV upozorňuje na skutečnost, že krize v oblasti bydlení má nejen negativní dopady na kvalitu života evropských občanů, ale i na hladké fungování vnitřního trhu EU. EU proto musí mít takovou strategii v oblasti bydlení, díky níž se rozšíří nabídka bydlení a budou přijata opatření ke snížení nákladů na výstavbu, rozšíření kvalifikace pracovních sil, zvýšení produktivity a zlepšení environmentálních výsledků stavebnictví.

OTÁZKA PRO…

V dubnu 2024 zveřejnil Enrico Letta svou dlouho očekávanou zprávu o budoucnosti jednotného trhu EU s názvem *Mnohem více než jen trh*. Na plenárním zasedání letos v lednu pak EHSV přijal stanovisko na téma *Jak podporovat subjekty sociální ekonomiky v souladu s pravidly státní podpory: několik úvah v návaznosti na návrhy uvedené ve zprávě Enrica Letty*. Jeho zpravodaje Giuseppe Gueriniho jsme se zeptali, do jaké míry a proč se inspiroval zprávou Enrica Letty, který v ní mimo jiné vyzývá evropské orgány, aby zlepšily právní rámec pro státní podporu a umožnily podnikům sociální ekonomiky snadněji získávat půjčky a financování. Jak hodlá EHSV s ohledem na závěry této zprávy pomoci zmíněným podnikům dodržovat pravidla státní podpory?

ZAJIŠT?NÍ SPRAVEDLIVÉ FINAN?NÍ PODPORY PRO SUBJEKTY SOCIÁLNÍ EKONOMIKY V RÁMCI PRAVIDEL EU

Giuseppe Guerini

Evropská unie a její hospodářský a obchodní systém se neomezují pouze na trh, což vyplývá již z názvu zprávy Enrica Letty. Je tomu tak proto, že se Unie od samého počátku rozhodla budovat sociálně tržní hospodářství, v němž hospodářská prosperita znamená nejen hromadění

bohatství, ale i schopnost zajistit, aby bohatství, s nímž se na trhu obchoduje a jež se zde vytváří, přineslo prospěch všem.

Tímto způsobem vytvářejí podniky sociální ekonomiky ekosystém, který v rámci podnikání zajišťuje solidaritu. To je užitečný model pro soukromé organizace, jež však působí v obecném zájmu.

Zpráva Enrica Letty pojednává o tomto aspektu, jenž byl rovněž zahrnut do akčního plánu a doporučení týkajících se sociální ekonomiky. V této zprávě se evropské orgány vyzývají, aby uznaly specifické rysy podniků sociální ekonomiky, přizpůsobily pravidla upravující vnitřní trh a hospodářskou soutěž a zlepšily právní rámec pro státní podporu s cílem zajistit podnikům sociální ekonomiky snazší přístup k půjčkám a financování.

EHSV značně přispěl k tomu, že evropské a mezinárodní orgány a instituce uznaly účel a úlohu podniků sociální ekonomiky. Zapojil se do mnoha iniciativ a přijal řadu stanovisek souvisejících se snahami, jež v roce 2021 vyústily v přijetí akčního plánu pro sociální ekonomiku a v roce 2023 v doporučení určená členským státům. Prostřednictvím stanovisek, která jsme vydali k politice hospodářské soutěže a ke státní podpoře v souvislosti se službami obecného hospodářského zájmu, jsme poukázali na nutnost zvýšit prahové hodnoty pro poskytování státní podpory de minimis a docílili jsme změn v nařízení, které byly schváleny koncem roku 2023. Požadavky na přizpůsobení obecného nařízení o blokových výjimkách a zlepšení financování, které jsou uvedeny v Lettově zprávě, jsou v souladu s výzvami, které EHSV vyslovil v různých stanoviscích z let 2022 a 2023. To nás motivuje, abychom dále šířili toto stanovisko, a přispěli tak k uznání sociální ekonomiky. Jde nám o to, zvýšit povědomí o výhodách účinné regulace hospodářské soutěže a státní podpory jak pro podniky sociální ekonomiky, tak pro celý systém služeb obecného zájmu.

NOVINKY Z EHSV

P?edseda Evropské rady António Costa vyzývá ob ?anskou spole?nost, aby p?isp?la k napln?ní jeho vize siln?jší a konkurenceschopné Evropy

Nový předseda Evropské rady António Costa při svém prvním vystoupení v Evropském hospodářském a sociálním výboru (EHSV) nastínil klíčové priority, jež pro EU vytyčil. Poukázal na to, že prosperita Evropy tkví v její konkurenceschopnosti, a zdůraznil, že pro dosažení udržitelné budoucnosti je důležité konkurenceschopnost propojit se sociálními právy. V návaznosti na tuto myšlenku předseda EHSV Oliver Röpke prohlásil, že „konkurenceschopnost musí být prospěšná pro většinu, a nikoli pro menšinu“.

António Costa vystoupil na plenárním zasedání EHSV jen několik dní po svém nástupu do funkce dne 1. prosince a ve svém projevu vyzval k tomu, že je naléhavě nutné postupovat společně. „Jsme na dobré cestě. Pojmenovali jsme problémy, předložili jsme ambiciózní návrhy, avšak je třeba politická vůle. Musíme se zaměřit na růst, pracovní místa a sociální Evropu, aby současná mladá generace mohla jednou říci, že to bylo právě dnes, kdy jsme zajistili naši prosperitu.“

Ústředním bodem programu Antónia Costy je konkurenceschopnost a cílené reformy. Navrhuje, aby byl za účelem posílení evropského hospodářství obnoven jednotný trh, omezily se zbytečné předpisy a investovalo se do dovedností a inovací. „Potřebujeme silné podniky – nikoli proto, že by byly levnější, ale proto, že jsou schopny díky novým nápadům a kvalifikované pracovní síle přicházet s inovacemi,“ uvedl. Rovněž naléhal na to, aby byly uskutečněny reformy založené na výkonnosti inspirované nástrojem NextGenerationEU. „S ohledem na budoucnost je to zcela logické,“ prohlásil. Členské státy vyzval, aby k příštímu rozpočtu EU zaujaly otevřený postoj.

„Konkurenceschopnost se netýká pouze hospodářských cílů, ale vytváření příležitostí pro všechny evropské občany a posilování odolnosti,“ uvedl **Oliver Röpke**. „Hospodářský růst musí jít ruku v ruce se sociálním pokrokem a je třeba zajistit, aby nikdo nebyl opomenut.“

António Costa ocenil úlohu EHSV v podporování sociálního dialogu a označil jej za „evropský vzor“ pro budování vztahů s veřejností. „Sociální dialog nám umožňuje nalézt udržitelná řešení díky tomu, že soustavně vyjednáváme s různými zástupci naší společnosti. Zvláště nyní to má zásadní význam,“ dodal.

Na plenárním zasedání proběhla diskuse o klíčových otázkách, jako je např. bydlení, migrace a náklady na energii, což jsou témata, která jsou podle Antónia Costy prioritní. Oliver Röpke poukázal na to, že je nutné nalézt praktická řešení, a zdůraznil význam investic do vzdělávání, změn kvalifikace, cenově dostupného bydlení a ekologické transformace. „EHSV je plně odhodlán prostřednictvím názorů občanské společnosti přispět k budování Evropy, která bude inkluzivní, odolná a připravená na budoucí výzvy.“ (gb)

Záv?rem prvního fóra EHSV o bydlení je, že bydlení musí být základním právem

Bydlení je třeba chápat jako základní právo, neboť zajišťuje důstojné a udržitelné bytové podmínky pro všechny evropské občany, tedy i pro mladé lidi a zranitelné skupiny obyvatelstva.

Tato důrazná výzva byla vznesena na prvním jednání fóra EHSV o bydlení, které proběhlo dne 5. prosince 2024 v rámci prosincového plenárního zasedání EHSV. Účastnili se ho významní řečníci a bylo přijato i příslušné stanovisko.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** v souvislosti se jmenováním **Dana Jørgensena** komisařem pro energetiku a bydlení uvítal, že bylo přijato historické rozhodnutí vytvořit v nové Komisi zvláštní portfolio týkající se bydlení. **Oliver Röpke** prohlásil: „Bydlení není výsadou, nýbrž jedním ze základních práv. Proto nemůžeme připustit, aby bylo upíráno zranitelným skupinám obyvatelstva. Jelikož procházíme vážnou krizí v oblasti

bydlení, která zasáhla téměř všechny členské státy, chtěl bych zdůraznit, že je naprosto nutné zajistit, aby bylo udržitelné a důstojné bydlení dostupné pro všechny.“

Předseda organizace Housing Europe **Bent Madsen** požadoval změnu v přístupu, neboť bydlení je pro společnost životně důležité, stejně jako zdraví a vzdělání. Ocenil také postoj nového komisaře, který prohlásil, že by přístup společnosti k bydlení měl být založen na hodnotách, pravidlech a investicích. Jak dále dodal, jeho organizace je coby veřejné družstvo a poskytovatel sociálního bydlení připravena razit cestu k zajištění takového bydlení, které lidé a společnost potřebují.

EHSV ve stanovisku *Důstojné, udržitelné a cenově dostupné sociální bydlení v EU*, které vypracovali zpravodajové **Thomas Kattnig** a **Rudolf Kolbe**, konstatoval, že v oblasti bydlení došlo k selhání trhu. To je třeba řešit zlepšením rámcových podmínek (např. pokud jde o data, koordinaci, schvalovací postupy a pravidla územního plánování), zavedením základního práva na bydlení, poskytnutím dostatečných finančních prostředků, uplatňováním přístupu „bydlení jako priorita“ v případě lidí bez domova a také tím, že bude věnována větší pozornost potřebám mladých lidí a udržitelnosti. (mp)

Nikoli pouze paralympionici, ale prost? špi?ková sportovci

EHSV na svém plenárním zasedání 5. prosince v Bruselu uspořádal diskusi, kterou chtěl připomenout význam Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením a olympijské myšlenky.

EHSV do této diskuse věnované Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením a olympijské myšlence pozval několik hostů ze světa paralympijského sportu, mj. také belgického paralympijského sportovce a tenisového šampiona **Joachima Gérarda**.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** ve svém úvodním proslovu prohlásil: „Chtěli bychom touto diskusí upozornit na to, že je nutné co nejdříve odstranit rozdíly z hlediska zaměstnanosti lidí se zdravotním postižením. V tomto směru již sice disponujeme potřebnými právními předpisy, existuje však ještě řada bariér, kvůli nimž je až příliš mnoho osob vyloučeno z trhu práce. EHSV proto žádá, aby byly podniknuty kroky s cílem odstranit systémové překážky a zaručit všem inkluzivní pracoviště a rovné příležitosti. Má-li Evropa skutečně podporovat začlenění, pak nesmí nikoho opomínat.“

Joachim Gérard, belgický paralympijský tenisový šampion, se podělil o zkušenost ze svých tenisových začátků, kdy se často setkával s překvapenými pohledy a někdy dokonce s nesouhlasnou námitkou, že svým invalidním vozíkem poškodí kurt. „V posledních deseti letech nastal obrovský pokrok, co se týče zapojení osob s omezenou schopností pohybu do sportovního dění. Zúčastnil jsem se mnoha grandslamových soutěží po celém světě a mám pocit, že jsem díky těmto turnajům a paralympijským hrám stále více uznáván jako špičkový sportovec. To jest nikoli pouze jako paralympionik, ale prostě jako špičkový sportovec.“

Podle **Anne d'Ieteren**, předsedkyně belgického francouzskojazyčného svazu sportovců se zdravotním postižením (*La Ligue Handisport Francophone*), je nutno i přes skvělé úspěchy na paralympijských hrách konstatovat, že se lidé se zdravotním postižením ve svém každodenním životě i nadále potýkají s množstvím překážek. „Stále ještě nemají zaručen přístup do celé řady sportovních zařízení, která jsou nevhodně navržená nebo nemají odpovídající parkovací místa. Dalo by se říci, že jde o drobné problémy, když se však nasčítají, může je to z provozování sportu vyloučit či je od něj zcela odradit."

Místopředseda EHSV pro komunikaci **Aurel Laurenţiu Plosceanu** přivítal **Joachima Gérarda** a **Anne d'Ieteren** slovy: „Vaše dnešní účast i vaše dosavadní úspěchy nám připomínají, že vynikající sportovní výsledky mohou každého z nás inspirovat k tomu, abychom se snažili plně využít svých možností. Jsou také dokladem toho, že lidé se zdravotním postižením hrají ve společnosti i ve světě sportu mimořádně důležitou roli."

Christophe Lefèvre, předseda stálé skupiny EHSV Práva osob se zdravotním postižením pak zdůraznil, že je třeba vytvořit na úrovni EU mechanismus pro zajištění přístupnosti s příslušnými ukazateli, například v oblasti udržitelného bydlení, sportu, spravedlnosti a vzdělávání. **Pietro Vittorio Barbieri**, který je členem této stálé skupiny, na závěr dodal: „Je naprosto nezbytné zaručit všem lidem se zdravotním postižením v Evropě přístup ke sportu a vzdělávání, aby měli všichni ve společnosti stejná práva." (lm)

Ob?anská spole?nost je zásadním str?jcem zm?n na africkém kontinentu

EHSV na svém prosincovém plenárním zasedání uspořádal diskusi na téma demokracie v Africe, které se zúčastnili zástupci Hospodářské a kulturní rady Africké unie (AU ECOSOCC). Obě strany se shodly na tom, že občanská společnost je hybnou silou úspěšného partnerství mezi EU a Afrikou založeného na rovnosti a podpoře občanského a sociálního dialogu.

V rámci rozpravy na plenárním zasedání, na němž bylo také přijato stanovisko *Demokracie v Africe: současná situace a vyhlídky do budoucna – jaká může být úloha EHSV?*, Výbor potvrdil svůj závazek posílit strategické partnerství s Africkou unií a podpořit iniciativu týkající se společného podniku za účelem prosazování hodnot demokracie, inkluzivního dialogu a udržitelného rozvoje. V loňském roce podepsaly EHSV a AU ECOSOCC memorandum o porozumění.

Vedoucí programů v Hospodářské, sociální a kulturní radě Africké unie **Kyeretwie Osei** ve svém projevu, který pronesl jménem vedoucího úředníka ECOSOCC **Khalida Boudaliho**, uvedl: „V oblasti budování institucí máme zásadní úkol, a sice upevni na celém kontinentu demokratické instituce. Kromě jiného musíme omezit a odstranit korupci a vytvořit prostor pro občany, v němž budou moci vyjadřovat své názory. Jen tak bude možné dosáhnout řádné správy věcí veřejných. Ústředním aktérem naplňování tohoto cíle je občanská společnost."

Předseda EHSV **Oliver Röpke** zdůraznil, že „spolupráce s AU ECOSOCC je zásadně důležitá pro podporu úlohy občanské společnosti v Africe. Občanská společnost by se měla podílet na rozhodovacím procesu a

zabývat se dalšími problémy, jako je změna klimatu, udržitelný rozvoj a migrace“.

EHSV se těmito výzvami zabývá ve svém stanovisku, v němž vyjadřuje názor, že spolu s uznávanými zástupci afrických platforem občanské společnosti může přispět k prosazování demokratických hodnot a ochraně lidských práv a může pomoci hájit demokratické režimy v Africe.

Carlos Trindade, který je členem EHSV a zpravodajem tohoto stanoviska, uvedl, že evropský přístup k rozvoji demokracie v Africe musí být založen na vztahu mezi rovnocennými partnery a měl by zohledňovat komplexnost tohoto kontinentu z hlediska hospodářského rozvoje, rozmanitosti a geopolitických zájmů.

Regionální ředitelka a generální ředitelka Mezinárodního družstevního svazu – Afrika (ICA-Afrika) **Sifa Chiyoge Buchekabiri** pohovořila o důležitosti posílení postavení žen v Africe. „Podpora posílení postavení žen je klíčová; ženy jsou totiž často pilířem svých domácností. Pokud tedy posílíme postavení žen, nebude se jednat pouze o pomoc jednotlivcům, ale o posílení celých komunit.“

Spravedlivá transformace pro Evropu – EHSV vyzývá k provád?ní spravedlivých a inkluzivních ekologických politik

V souvislosti s přechodem EU ke klimatické neutralitě vyzývá EHSV ke spravedlivé a inkluzivní transformaci. Ve svém nedávném stanovisku zdůrazňuje, že je třeba koordinovaně usilovat o to, aby při plnění ambiciózních cílů v oblasti klimatu nikdo nezůstal opomenut. Tato doporučení jsou v souladu s prioritami Evropské komise na období 2024–2029, které se soustředí na pracovní místa, dovednosti, sociální zabezpečení a regionální rozdíly.

EHSV prosazuje komplexní balíček opatření pro spravedlivou transformaci, který členským státům poskytne flexibilitu pro řešení jejich konkrétní situace. EHSV poukazuje na to, že klíčovými nástroji jsou sociální dialog a kolektivní vyjednávání, a rovněž navrhuje, aby byly mapovány nedostatky v oblasti dovedností, byly prováděny inkluzivní programy odborné přípravy, transparentní podnikové plány transformace a intenzivnější konzultace pracovníků. Dále zdůrazňuje, že by zásady spravedlivé transformace měly být začleněny do rámců EU, jako je evropský pilíř sociálních práv.

„Jde nám o to, aby se tato transformace vyznačovala spravedlností, odolností a udržitelností, což vytvoří předpoklady pro ekologičtější a inkluzivnější budoucnost,“ uvedl zpravodaj stanoviska Dirk Bergrath.

EHSV v tomto stanovisku zdůraznil, že má-li být dosaženo evropských cílů v oblasti klimatu – 75% snížení emisí do roku 2030 a dosažení nulových čistých emisí do roku 2050 – politiky musí být spravedlivé. K tomu, aby byla nadále zajištěna podpora veřejnosti a úspěch Zelené dohody pro Evropu, je třeba klást zásadní důraz na důstojnou práci, sociální začleňování a snižování chudoby.

EHSV dále zdůrazňuje, že je nutné cíleně podporovat regiony, na něž měla ekologická transformace neúměrný dopad. Je velice důležité mapovat regionální potřeby a transformaci jednotlivých odvětví, přičemž sledováním pokroku a zajištěním toho, že žádná komunita nebude opomíjena, by mělo být pověřeno středisko pro sledování spravedlivé transformace.

Aby bylo možné překlenout mezery ve financování, je nezbytné navýšit prostředky Fondu pro spravedlivou transformaci, mobilizovat soukromé investice a sladit finanční nástroje EU. Díky podmínkám stanoveným v sociální a environmentální oblasti bude zajištěno spravedlivé přidělování prostředků, které se zaměří na odbornou přípravu a ochranu zranitelných skupin. (ks)

Evropský den spot?ebitel? v EHSV: EU by se m?la i nadále zasazovat o modrou dohodu

Tématem Evropského dne spotřebitelů 2024 byly *Výzvy v oblasti vody: Jak to vidí spotřebitelé a kam se má ubírat další vývoj Modré dohody pro EU.* Hlavním poselstvím akce je nutnost zajistit udržitelné hospodaření s vodou, zlepšit infrastrukturu a vzdělávat spotřebitele, aby voda byla i do budoucna cenově dostupná pro všechny Evropany

Jak se ukázalo při Evropském dni spotřebitelů, který se 9. prosince konal v **Evropském hospodářském a sociálním výboru (EHSV)**, očekávaný růst ceny vody o 25 % do roku 2030 si v EU vyžádá investice přesahující 250 miliard eur, mají-li zůstat uspokojeny potřeby vody v Evropě a chceme-li vybudovat společnost, v níž každý má přístup k čisté a cenově dostupné vodě.

Z vody se už i v Evropě stává vzácný zdroj – nejméně jednou ročně zažije vodní stres na 30 % Evropanů. To znamená, že spotřebitelé, kteří v průměru považují vodu za zbytnou komoditu, budou muset upravit své chování a využívat vodu efektivněji, a to jednak díky vědomému sledování vlastní vodní stopy, a za druhé díky inteligentním technologiím zaměřeným na úsporu vody.

Platit a nenechávat vlastní skryté výdaje na bedrech spotřebitelů by ovšem měli také velcí znečišťovatelé.

Uvědomíme-li si, že na výrobu jednoho kilogramu masa proteče 15 000 litrů vody a 8 000 litrů se spotřebuje na jeden pár džín, budou také sektory s vysokou náročností na vodu (jako je zpracovatelský průmysl a zvláště zemědělství, které se na celkovém využití vody podílí ze 72 %) muset nést náklady environmentálního dopadu své činnosti a investovat do lepších výrobních zařízení.

„Vodu bychom měli považovat za základní součást připravovaných stěžejních iniciativ Evropské komise. Rádi bychom vytvořili novou Koalici pro vodu, která by napomohla realizaci Modré dohody pro Evropu, a momentálně připravujeme vznik Platformy zúčastněných stran pro Modrou dohodu pro Evropu," uvedla zpravodajka stanoviska EHSV *Úsporná spotřeba vody a povědomí spotřebitelů o jejich vodní stopě* **Milena Angelova**. Připomněla též důležitost Modré dohody pro Evropu coby klíčové iniciativy EHSV, jenž se tak v otázce hospodaření s vodou stává „průkopníkem mezi institucemi EU".

Gaetano Casale, ředitel kontaktní kanceláře vzdělávacího střediska se zaměřením na vodohospodářství IHE DELFT Institute for Water Education, pak jako hlavní host ve svém projevu připomněl, že voda je v Evropě pořád ještě podceňovaným statkem. Přitom je již naprosto nezbytné zacházet s vodou udržitelně, zvýšit informovanost o environmentálních nákladech a o výzvách plynoucích z rostoucí světové populace a změny klimatu.

„Přála bych si, abychom všichni společně – občané, státy, úřady, vědci, průmysl i zákonodárci – využili tuto jedinečnou příležitost a rozhodnými a systematickými kroky zajistili pro vodu jako jeden z našich nejcennějších zdrojů – ať už se nachází v zemi, v moři, či na obloze – udržitelnou budoucnost," doplnila pak stínová zpravodajka Evropského parlamentu pro rámcovou směrnici o vodě **Hildegard Bentele**. (ll)

EHSV stojí po boku b?loruských ob?an?

EHSV uspořádal 13. prosince 2024 spolu s Evropskou nadací pro demokracii a novinářskou organizací Press Club Belarus seminář věnovaný tomu, jak běloruské nezávislé sdělovací prostředky pomáhají budovat odolnou a demokratickou společnost. Tyto sdělovací prostředky jsou pro lidi v Bělorusku jediným zdrojem informací, a proto musí být finančně podporovány a musí mít možnost partnersky spolupracovat se západními médii, aby se této zemi dostávalo v mezinárodním zpravodajství i nadále náležité pozornosti.

EHSV se vytrvale zasazuje o to, aby byly v Bělorusku respektovány zásady demokracie, lidských práv a svobody projevu, což dal mj. najevo svou účastí na „Běloruských dnech", které v týdnu od 9. do 13. prosince 2024 uspořádaly Evropská služba pro vnější činnost a GŘ Evropské komise pro politiku sousedství a jednání o rozšíření.

Na akci měl úvodní slovo předseda EHSV **Oliver Röpke**, který prohlásil: „Nezávislé sdělovací prostředky jsou základem svobodné a demokratické společnosti. Chtěli bychom při této příležitosti opětovně zdůraznit, že solidárně stojíme po boku běloruských občanů v jejich statečném boji proti dezinformacím a útlaku."

Výkonný ředitel Evropské nadace pro demokracii **Jerzy Pomianowski** upozornil: „Je předem jasné, jak dopadnou volby 26. ledna. Běloruský režim se bude snažit udělat čáru za minulostí, vystupovat coby legitimní partner na mezinárodní scéně a zastřít svůj opresivní charakter. Běloruským nezávislým médiím se však očividně daří mobilizovat veřejnost."

Hanna Ljubakova, nezávislá novinářka žijící v exilu, která byla obviněna ze čtyř trestných činů a v nepřítomnosti odsouzena k 10 letům vězení, uvedla: „Mám obrovskou radost z toho, že lidé u nás mají zájem o informace a o nezávislé sdělovací prostředky. 50 % návštěvníků běloruských internetových stránek provozovaných ze zahraničí se k nim totiž připojuje z Běloruska a totéž platí i v případě sociálních médií, kde je to na 90 % uživatelů. Nezávislé sdělovací prostředky v Bělorusku jsou tím nejlepším prostředkem proti Lukašenkově a kremelské propagandě."

Natalia Belikova, která pracuje v novinářské organizaci Press Club Belarus, upozornila, že vláda chce svou novou propagandou změnit chápání smyslu voleb a udělat z nich událost, při níž mají občané dát najevo svou jednotu a svůj patriotismus. Podle ní jde o taktiku, jak všem vnutit novou vizi demokracie.

Na závěr pak účastníci semináře zhlédli film *Under the Grey Sky*, který byl inspirován skutečným příběhem uvězněné běloruské novinářky **Kacjaryny Andreevy**. Přítomna byla také režisérka filmu **Mara Tamkovič.** (mt)

Copyright: CMEDIA CORPORATION

Pod krutým b?loruským nebem

EHSV v prosinci uspořádal projekci filmu *Pod šedým nebem*, jehož protagonistkami jsou běloruské novinářky, které zaplatily vysokou osobní cenu za informování o politických bouřích ve své vlasti.

Film *Pod šedým nebem*, jenž je prvním celovečerním filmem bělorusko-polské filmařky **Mary Tamkovič**, vypraví srdceryvný příběh Leny, běloruské novinářky, která se ocitne ve vězení poté, co v přímém přenosu informuje o tvrdém zákroku vlády proti pokojné demonstraci na Náměstí změn v Minsku. Děj se odehrává v roce 2020, kdy se Běloruskem prohnala nebývalá vlna protestů poté, co byl Alexandr Lukašenko ve zmanipulovaných volbách pošesté zvolen prezidentem.

Lena a její kameramanka Olja jsou zatčeny, když navzdory tomu, že je vypátral policejní dron, pokračují v natáčení protestů. V dějové zápletce, jež jako by vypadla z Kafkových absurdních románů, Lenu nejdříve obviní z organizování nepokojů a narušování veřejné dopravy, aby proti ní vzápětí vznesli obvinění z velezrady. Z původně sedmidenního zadržení se po tajném soudním procesu stane osmiletý trest odnětí svobody. Její kolegyně je odsouzena na dva roky. Lenin manžel Ilja, kterého policie poplatná režimu šikanuje, se zoufale snaží dostat ji z vězení, a dokonce se Lenu snaží přesvědčit, aby výměnou za svobodu přiznala vinu. To ale Lena udělat nemůže.

Předlohou pro film je skutečný příběh běloruských novinářů z TV Belsat. Jsou jimi **Kacjaryna Andrejeva**, její manžel **Ihar Iljaš** a její kolegyně **Darja Čulcova**. Zatímco Darja si svůj dvouletý trest odpykala, Kacjaryna a Ihar jsou momentálně ve vězení, přičemž Kacjaryna si odbývá dlouhý trest odnětí svobody v délce osmi let a tří měsíců. A nejsou zdaleka jediní: dle Běloruské asociace novinářů bylo na konci roku 2024 za mřížemi stále 45 pracovníků z oblasti sdělovacích prostředků. Mnozí z nich čelí tlaku i po svém útěku do zahraničí.

Světová premiéra filmu proběhla v červnu 2024 na filmovém festivalu Tribeca v New Yorku.

EHSV dne 13. prosince uspořádal projekci filmu *Pod šedým nebem* za přítomnosti režisérky Mary Tamkovič. Projekce byla součástí semináře Jak běloruské nezávislé sdělovací prostředky podporují budování odolné a demokratické společnosti.

EHSV info položilo **Maře Tamkovič** několik otázek týkajících se tohoto filmu:

Jak přesně film zachycuje skutečné události a osud Kacjaryny Andrejevy? Použila jste skutečné záběry z protestů v roce 2020 a z jejího soudního procesu?

Skutečné záběry jsou ve filmu využity vícekrát. Protest, který obě hlavní postavy na začátku filmu živě přenášejí, Kacjaryna Andrejeva a Darja Čulcova skutečně natočily. Jsou to reálné záběry, které jsme zapracovali do hrané scény. Záznam zadržení Ramana Bandarenky, který protagonistky sledují na svém laptopu, je také skutečný (pozn. redakce: aktivistu Ramana Bandarenku ubili k smrti maskovaní zločinci poté, co se jim snažil zabránit ve stržení bílo-červených stuh symbolizujících vlajku Běloruska před sovětskou okupací). Na konec filmu jsem jako jistý druh epilogu zařadila sestřih Kacjaryniných živých přenosů z protestů.

Základní dějová linie je úzce spjata s realitou: je to způsob, jakým byly novinářky zatčeny a souzeny, a tresty, které dostaly. Mým cílem ale nebylo ukázat přesný sled událostí, spíše jsem chtěla dát prostor emocím a ukázat, jaké museli lidé činit volby a jak bolestivému rozhodování čelili. Postavy se jmenují jinak, aby se mezi nimi a jejich reálnými vzory vytvořil odstup a také aby obecenstvo o tomto příběhu přemýšlelo jako o jednom z mnoha, jako o metafoře toho, co se stalo celému národu.

Ví širší veřejnost v Bělorusku, co se stalo Kacjaryně Andrejevě a dalším novinářům a novinářkám, jako je ona? Víte, kolik lidí potkal stejný nebo podobný osud?

Politické zatýkání a represe probíhají v Bělorusku v takovém rozsahu, že je obtížné o tom nevědět. Od roku 2020 pocítilo různé formy represí nejméně 130 000 lidí a asi půl milionu osob zemi opustilo. Je to prostě příliš masivní, aby se to dalo utajit.

Oficiální počet politických vězňů (těch, kteří byli obviněni z trestných činů nebo za ně byli odsouzeni) v Bělorusku se v posledních několika letech ustálil na přibližně 1300 osobách, je však nutné si uvědomit, že stovky, ne-li tisíce lidí si své tresty již odpykaly, někteří byli předčasně propuštěni a mnoho nově odsouzených se bojí dožadovat se statusu politického vězně. Je to průmyslový řetězec represí, který je v neustálém pohybu – noví vězni nahrazují ty propuštěné.

Co bylo Vaší hlavní motivací pro natočení tohoto filmu? Čeho byste jím chtěla dosáhnout?

Jako Běloruska jsem po brutálním zásahu běloruského režimu proti protestům v roce 2020 cítila naléhavou potřebu něco udělat. Jako bývalá novinářka jsem se mohla dobře vcítit do pohledu mých postav. Jako filmařka jsem viděla silný, velmi dojemný příběh, který jsem prostě musela odvyprávět.

Jaké hlavní poselství nebo emoci by si podle Vás měl divák po zhlédnutí Vašeho filmu odnést?

Opravdu doufám, že se lidé trochu zamyslí nad tím, co je doopravdy svoboda, jako cenu může mít a jestli si skutečně váží toho, co mají. Doufám, že budou myslet na Kacju a Ihara a každého, kdo je za mřížemi, protože svoboda je něco, co mnoho lidí tady v Evropě považuje za samozřejmost.

Jak by měly pomoci EU a její instituce, občanská společnost, sdružení novinářů a lidskoprávní sdružení a vlády jednotlivých zemí?

Naléhavě žádám EU, aby na Bělorusko nezapomněla a neodepsala jej jako ztracený případ. Podpora z EU naší kultuře, sdělovacím prostředkům a občanské společnosti umožňuje přežít tento obrovský tlak, a ačkoli to může vypadat jako dlouhodobá investice, vyplatí se.

„Pokud by ješt? nebyla, bylo by t?eba ji vytvo?it“ – sty?ná skupina EHSV slaví 20. výro?í svého vzniku

U příležitosti 20. výročí styčné skupiny EHSV vyzvali její zakladatelé a současní členové k aktivním krokům na obranu evropské demokracie, otevřeného veřejného prostoru a spravedlivé Evropy.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) uspořádal dne 11. prosince oslavu 20. výročí své styčné skupiny pro sítě evropské občanské společnosti, která je jediným stálým útvarem zajišťujícím politický dialog a strukturovanou spolupráci mezi organizacemi občanské společnosti a orgány EU. Za dvě desetiletí své existence sehrála styčná skupina významnou úlohu, jelikož umožnila naslouchat názorům organizované občanské společnosti a promítnout její zájmy do evropské agendy. Tuto skupinu tvoří 45 sítí občanské společnosti, které působí na evropské úrovni. Skupina takto zcela naplňuje zásady stanovené v článku 11 Smlouvy.

„Slavíme dnes 20. výročí styčné skupiny EHSV a oceňujeme nejen její pozoruhodné úspěchy, ale také trvalá partnerství, která utvářejí podobu participativní demokracie v Evropě. Styčná skupina se během dvou desetiletí stala dynamickou platformou, která prosazuje názory občanské společnosti a podporuje spolupráci mezi různými zúčastněnými stranami. V budoucnu budeme i nadále společně posilovat demokratické hodnoty, rozšiřovat občanský prostor a budovat Evropu, která bude skutečně sloužit všem svým občanům,“ uvedl ve svém úvodním projevu předseda EHSV **Oliver Röpke**.

„Dospět až sem nebylo snadné,“ vysvětlila spolupředsedkyně styčné skupiny **Brikena Xhomaqi**, „avšak naučili jsme se navzájem si důvěřovat. A doufám, že naši spolupráci posílíme, abychom společně vytvořili jednotnou strategii evropské občanské společnosti.“

Katarina Barley, místopředsedkyně Evropského parlamentu odpovědná za vztahy s organizacemi občanské společnosti, ve svém hlavním projevu prohlásila, že jako představitelé Evropského parlamentu jsou připraveni posílit spolupráci se styčnou skupinou. „Musíme s organizacemi občanské společnosti strukturovaněji spolupracovat. Je třeba společně důrazněji čelit hrozbám pro demokracii v Evropské unii, které jsou závažnější než kdykoli v její historii.“ Dále dodala, že „pokud by tato skupina ještě nebyla, bylo by třeba ji vytvořit“.

Této dynamické akce u příležitosti 20. výročí založení styčné skupiny se zúčastnilo více než sto pozvaných osob, včetně několika klíčových osobností z řad občanské společnosti. Mezi nimi byli i zástupci organizací občanské společnosti Srbska a Moldavska, které EHSV přizval v rámci své strategie spolupráce se zástupci kandidátských zemí EU. Dále se zúčastnili čtyři bývalí předsedové EHSV **Staffan Nilsson**, **Henri Malosse**, **Luca Jahier** a **George Dassis**. Luca Jahier zdůraznil, že EHSV je odpovědný za vytvoření a udržování platformy pro občanský dialog. George Dassis zase prohlásil, že „hlavním cílem je žít v míru a za tímto účelem musíme být silní a držet spolu“.

Nemohli jste se zúčastnit? Záznam této akce spolu se společným prohlášením předsednictva styčné skupiny, shrnutím v podobě videozáznamu, fotografiemi a tiskovou zprávou jsou vám k dispozici na stránce věnované této akci. (lm)

Copyright: Polish Presidency. Council of the European Union

Novinka mezi publikacemi: práv? vyšla brožura o aktivitách EHSV b? hem polského p?edsednictví

1. ledna předalo Maďarsko předsednickou štafetu Polsku, které tak na příštích šest měsíců stanulo v čele Rady EU. Polsko se předsednictví ujímá v okamžiku, kdy Evropa prochází velkými změnami a kdy zároveň do funkce nastupuje nová Evropská komise.

Vzhledem k pokračující ruské agresi vůči Ukrajině a bezprecedentnímu geopolitickému napětí v novějších evropských dějinách si za hlavní téma svých priorit zvolilo bezpečnost. Jde mu o bezpečnost vnější, vnitřní, hospodářskou, energetickou, potravinovou a zdravotní, ale také o respektování zásad právního státu.

Tyto priority plně souzní s úsilím Evropského hospodářského a sociálního výboru o podporu soudržnosti, ochranu demokratických hodnot a dosažení trvalé prosperity. „Bude pro nás ctí stát se polskému předsednictví spolehlivým a aktivním partnerem a jsme připraveni úzce se podílet na definování politických priorit tohoto nového politického cyklu," prohlásil předseda EHSV **Oliver Röpke**.

Na žádost polského předsednictví vypracuje EHSV 14 průzkumných stanovisek. O těchto stanoviscích i o dalších aktivitách EHSV v první polovině letošního roku se dočtete v naší nové brožuře. Dozvíte se v ní také něco více o polských členech EHSV a o tom, které organizace zastupují. Brožura je k dispozici on-line, a to v angličtině, polštině, francouzštině a němčině. (ll)

Jak zlepšit vnímání Evropy

EU musí v zájmu své další existence účinně komunikovat, zejména v současném kontextu rozmáhajících se dezinformací, rychlého rozvíjení umělé inteligence a nárůstu autoritářských tendencí. Mají-li se informace o EU dostat ke všem občanům, je třeba je šířit na místní úrovni.

Stavros Papagianneas, komunikační stratég a spisovatel, ve své nové knize s názvem *Rebranding Europe* předkládá argumenty pro zásadní diskusi o úloze EU na globální scéně. Evropa se totiž nachází na křižovatce, jelikož se musí již celé dva roky vyrovnávat s ruskou agresí vůči Ukrajině, s válkou na Blízkém východě a s řadou geopolitických a hospodářských výzev.

Svou knihu představil v budově Residence Palace v Bruselu dne 3. prosince. Této akce se zúčastnil místopředseda EHSV pro komunikaci **Laurenţiu Plosceanu**, jenž se zapojil do diskuse o postavení Evropy na neklidné mezinárodní scéně a o potřebě EU efektivně informovat o tom, jaké hodnoty vyznává.

„Tato doba je pro EU klíčová. Má-li zajistit svou budoucnost, musí svým občanům i celému světu předložit jasnou a přesvědčivou vizi. Nejde o politiku, nýbrž o důvěru, identitu a společný cíl," uvedl Stavros Papagianneas.

Účastníci diskuse zdůraznili, že v zájmu další existence EU není účinná komunikace pouhou možností, ale naprostou nutností, a to zejména v současné době, jež se vyznačuje rozmáháním dezinformací, rychlým rozvíjením umělé inteligence a nárůstem autoritářství. Evropa musí jít příkladem v oblasti prosazování demokracie a lidských práv. Pro utváření evropského veřejného prostoru má zásadní význam úloha sdělovacích prostředků, jak uvedl šéfredaktor zpravodajské platformy EU Reporter a moderátor diskuse **Colin Stevens**. „My, pracovníci sdělovacích prostředků, musíme neustále vysvětlovat, že se Evropa týká všech občanů. A to den co den po celý týden," prohlásil.

Odborníci se shodují na tom, že zavádějící informace nebo falešné zprávy je velmi obtížné potírat hned u zdroje, zejména vzhledem k rozvoji umělé inteligence. Nejúčinnějším protiopatřením je posílit odolnost občanů vůči nim.

Laurenţiu Plosceanu zdůraznil, že „je načase spíše lidem naslouchat, než s nimi hovořit. Občané si přejí být více zapojeni a angažováni." Dále poukázal na to, že je důležité spolupracovat s regionálním tiskem, a vyzval evropské orgány, aby rozvíjely partnerství s regionálními sdělovacími prostředky a zvaly do Bruselu regionální novináře. Závěrem dodal, že Evropa musí komunikovat na místní úrovni a v místním kontextu.

Vzhledem k tomu, že převážná většina evropských občanů uvažuje především v místních souvislostech, poté v regionálních, dále v celonárodních a až nakonec v těch evropských, je třeba způsob, jak o Evropě informujeme, této skutečnosti přizpůsobit a uznat, že občany je třeba oslovit prostřednictvím informací místního, regionálního a celonárodního významu. (mt)

Pozna?te si do diá?e: Týden ob?anské spole?nosti prob?hne v EHSV ve dnech 17.–20. b?ezna 2025

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) jakožto institucionální partner občanské společnosti s hrdostí oznamuje, že chystá druhý ročník Týdne občanské společnosti!

Během této čtyřdenní akce rozdělené do několika částí, jež má organizačně na starosti styčná skupina EHSV pro evropské organizace a sítě občanské společnosti, se účastníci zaměří na to, ***Jak posílit soudržnost a účast v polarizované společnosti***. Na programu je ale také oslava Dne evropské občanské iniciativy, slavnostní předání ceny pro občanskou společnost a vystoupení představitelů národních hospodářských a sociálních rad, zástupců mládeže, novinářů a organizací občanské společnosti z kandidátských zemí.

Registrace bude spuštěna v únoru 2025. Bližší informace naleznete již brzy na internetové stránce Týdne občanské společnosti (#CivSocWeek) a na sociálních sítích. Nenechte si je ujít!

Již brzy se vybrané st?ední školy zú?astní akce Vaše Evropa, váš názor 2025

Do letošního ročníku akce EHSV s názvem *Vaše Evropa, váš názor (YEYS)* se přihlásily stovky středních škol z členských států EU, kandidátských zemí a ze Spojeného království.

Pořadatelé všechny přihlášky pozorně pročetli a po pečlivém uvážení vybrali 36 středních škol, které se 13. a 14. března zúčastní YEYS 2025.

Letos se na této každoroční stěžejní akci EHSV určené mládeži setká téměř 100 studentů a 37 učitelů. Akce ponese podtitul „Příležitost pro mladé vyjádřit svůj názor“, potrvá jeden a půl dne a bude se zabývat úlohou mladých lidí při utváření odolného budoucího světa. Mladí lidé by se na ní měli dozvědět, jak se mohou aktivně zapojit do občanské společnosti a rozvoje participativní demokracie ve svých komunitách, ale i mimo ně.

V rámci příprav na YEYS zavítají začátkem roku 2025 do vybraných škol členové EHSV, aby se s účastníky osobně poznali a probrali s nimi vše potřebné.

Zahájení akce i její zakončení dne 14. března bude živě přenášeno na internetu. Odkaz na tento přenos bude zveřejněn na oficiálních stránkách YEYS 2025 | EHSV na webu EHSV, kde budou k dispozici také další podrobnosti a aktuální informace.

EHSV bude jednou ze zastávek „Ko?i?í odysey“

23. ledna bude v EHSV promítnut film „Kočičí odysea“, který se uchází o letošní Evropskou filmovou cenu diváků LUX.

Tento kritiky vychvalovaný animovaný film je dílem lotyšského režiséra **Gintse Zilbalodise** a vznikl v koprodukci Lotyšska, Francie a Belgie. Získal si přízeň diváků po celém světě a posbíral nejvyšší ocenění při různých příležitostech – například při udílení cen Zlatý glóbus (za nejlepší celovečerní animovaný film), Cen newyorských filmových kritiků a Evropských filmových cen a na Mezinárodním festivalu animovaného filmu v Annecy.

Vydejte se na dobrodružnou pouť s hlavním hrdinou tohoto filmu, samotářským kocourem, který se v postapokalyptické povodni zachrání na palubě člunu, na němž spolu s dalšími zvířaty proplouvá novým světem a snaží se najít společnou řeč.

Promítání bude součástí cyklu, jejž EHSV pořádá v partnerství s Cenou diváků LUX Evropského parlamentu a který má za cíl podpořit kulturní rozmanitost a dialog o naléhavých sociálních otázkách.

P?edstavujeme vám interaktivní verzi Evropského demokratického pasu

Po celé Evropě jsou nyní rozesílány tisíce výtisků nejnovějšího vydání oblíbené brožury EHSV *Evropský demokratický pas*. Možná vás zajímá, zda je Evropský demokratický pas k dispozici rovněž v elektronické podobě. Je tomu skutečně tak!

Interaktivní on-line verze s videi, kvízy, mapkami a dalším zajímavým obsahem je dostupná již ve 13 jazycích. Další jazykové verze se připravují. Prohlédněte si ji, abyste zjistili, jak můžete přispět k opravdovým změnám!

Úsp?chy EHSV

Nejnovější publikace Evropského hospodářského a sociálního výboru představuje 11 příkladů jeho nedávných úspěchů.

Uvedené příklady ukazují, jak byly díky EHSV na evropské úrovni projednány a řešeny klíčové hospodářské a sociální otázky, které identifikovali sociální partneři a občanská společnost.

Je z nich rovněž patrné, jak EHSV prostřednictvím své poradní činnosti ovlivňuje právní předpisy EU a dohlíží na jejich řádné provádění.

Více si o těchto 11 příkladech můžete přečíst nebo si je můžete stáhnout na naší internetové stránce: Nedávné úspěchy EHSV.

V případě zájmu o tištěnou verzi v angličtině nebo francouzštině zašlete prosím e-mail na adresu vipcese@eesc.europa.eu.

NOVINKY ZE SKUPIN

Nastartování konkurenceschopnosti v zájmu sdílené prosperity: nové priority skupiny Zam?stnavatelé

Stefano Mallia, předseda skupiny Zaměstnavatelé

Hlavním cílem nově přijatých priorit naší skupiny je „nastartování konkurenceschopnosti v zájmu sdílené prosperity“.

Vzhledem k současným globálním výzvám je nutné se v rámci politické činnosti zaměřit v prvé řadě na podporu **konkurenceschopnosti** a zajištění příznivého podnikatelského prostředí a přijmout v tomto směru konkrétní politická opatření.

Příznivé podnikatelské prostředí v EU znamená, že konkurenceschopnost je založena na excelenci a řádné hospodářské soutěži, nikoli na dotacích či protekcionismu, a podniky mají konkurenční přístup ke všem nezbytným výrobním zdrojům. Regulace v příznivém prostředí napomáhá podnikání a produktivitě, administrativní zátěž je minimalizována a **jednotný trh** je plně funkční. Pro přilákání investic je navíc nezbytná pevná důvěra mezi podniky a tvůrci politik a je rovněž nutné chránit zájmy podniků EU ve vztahu k mezinárodním konkurentům.

Požadujeme proto, aby bylo přijato 10 souborů politických opatření zajišťujících příznivé podnikatelské prostředí, jejichž zavedení by mělo být naprostou prioritou:

1. radikální reforma regula?ního p?ístupu
2. produktivní inova?ní systémy zam??ené na investice a inovace
3. vysoká technologická kapacita v oblasti obrany, bezpe?nosti a ekologické transformace a podpora za?ínajících technologických podnik?
4. silná pr?myslová základna
5. integrované finan?ní trhy díky rozvoji unie kapitálových trh? a bankovní unie
6. náležitý p?ístup k pracovním p?íležitostem
7. ú?inné energetické a dopravní systémy
8. rovné obchodní podmínky
9. ekologická transformace zam??ená na podnikání
10. efektivní ve?ejné finance

Tato opatření je třeba zavést bezodkladně, chceme-li využít pozitivního dopadu, který mají konkurenceschopné podniky na prosperitu ekonomiky a dosažení silného postavení EU ve světě.

Mario Draghi a Enrico Letta ve svých zprávách jasně varují: buď EU obnoví svou konkurenceschopnost, nebo může být nucena k obtížným kompromisům v oblasti sociálního zabezpečení, environmentálních norem a základních svobod.

A to nemůžeme připustit.

Dohoda o ?istém pr?myslu pro Evropu, pro evropské pracovníky?

skupina Zaměstnanci

Evropský průmysl čelí mnoha různým výzvám, mimo jiné extrémně vysokým cenám energie, potížím přilákat kvalifikované pracovníky a problémům s přístupem k financování. V roce 2023 předložila EU průmyslový plán Zelené dohody, který je zaměřen na dosažení uhlíkové neutrality. Předsedkyně Komise Ursula von der Leyen ve své prezentaci politických směrů na podzim loňského roku zmínila „dohodu o čistém průmyslu“ pro konkurenceschopný průmysl a kvalitní pracovní místa, v duchu Draghiho zprávy.

Průmysl hraje stěžejní úlohu v ekologické a digitální transformaci a v našem hospodářském systému. Co však nová dohoda znamená pro pracovníky? Mít pevnou základnu pracovních sil, jež je sdružená v odborech, dobře placená a má dobré pracovní podmínky, není tématem jen pro odborové svazy. Jde o záležitost dotýkající se rovněž společnosti jako celku, demokracie a sociální stability a produktivity podniků.

Bez náležitých vodítek a dostatečného veřejného financování by se uvedená dohoda mohla nakonec opírat o ty části Draghiho zprávy a programu konkurenceschopnosti, které nejvíce podporují deregulaci. To by mohlo ohrozit evropský sociální model, neboť by se tak prosazoval škodlivý model hospodářské soutěže, který podněcuje závod o co nejnižší mzdy a standardy pracovních podmínek.

Těmito záležitostmi se bude zabývat společná konference o evropské průmyslové politice pro kvalitní pracovní místa, kterou dne 14. února uspořádá v prostorách Výboru skupina Zaměstnanci v EHSV spolu s Evropskou konfederací odborových svazů (EKOS). Budeme rádi, když si všechny strany, které tato debata zajímá, poznačí toto datum v kalendáři a zapojí se do diskuse.

Krizi bydlení musí EU ?ešit celoevropsky

skupina Organizace občanské společnosti v EHSV

Současné výzvy vyvstávající v Evropě ohledně dostupnosti a udržitelnosti bydlení může pomoci řešit intenzivnější digitalizace v odvětvích stavebnictví a bydlení a zapojení aktérů sociální ekonomiky do služeb zaměřených na poskytování bydlení. Jak také zaznělo na nedávné konferenci v EHSV, bydlení je potřebou, ale také lidským právem. Proto je třeba k jednotlivým výzvám přistupovat celoevropsky.

Skupina Organizace občanské společnosti v EHSV uspořádala 21. listopadu **konferenci** s názvem **Ochrana těch nejzranitelnějších v Evropě zajištěním udržitelného a cenově dostupného bydlení**, která se soustředila na způsoby, jak může EU a její členské státy zlepšit v celé Evropě podmínky bydlení tak, aby byly inkluzivnější, cenově dostupnější a udržitelnější.

Předseda skupiny Organizace občanské společnosti **Séamus Boland** zdůraznil, že přístup k odpovídajícímu bydlení patří k lidským právům a jako takový vyžaduje celoevropský přístup. Poukázal při tom na spojitost

mezi rostoucími cenami bydlení a mírou chudoby s tím, že „cenově dostupné a udržitelné bydlení je důležitým předpokladem vymýcení chudoby“.

Dále uvedl, že „Strategie EU pro boj proti chudobě a Evropský plán dostupného bydlení dle návrhu Evropské komise se musí stát součástí meziodvětvové politiky směřující k odstranění chudoby. Účastníky celého procesu stanovení, provádění i monitorování použitých řešení pak musí být také organizace občanské společnosti. Udržitelné bydlení je třeba zkoumat z širší perspektivy, a to včetně otázek účinného využívání zdrojů, oběhovosti, odolnosti, přizpůsobování se změně klimatu a ekonomické přístupnosti“.

Na konferenci byla rovněž představena nová studie EHSV na téma *Cenově dostupné bydlení v EU*, jejíž vypracování zadala skupina Organizace občanské společnosti. Studie zkoumá politické možnosti, jak dosáhnout cenově dostupného a udržitelného bydlení v EU jako celku. Zaměřuje se na dva nové trendy: digitalizaci a zapojení aktérů sociální ekonomiky do poskytování bydlení. Analyzují se zde inovativní iniciativy v šesti členských státech a jejich potenciál pro další rozšíření v Evropě.

Podrobnější informace o střednědobých a dlouhodobých **politických doporučeních této studie EHSV** najdete zde.

K dispozici jsou též **závěry a doporučení** výše uvedené konference.

ZAM??ENO NA MIGRACI

Evropské fórum pro migraci ukazuje, jak se m?že ob?anská spole?nost podílet na provád?ní Paktu o migraci a azylu

Devátý ročník Evropského fóra pro migraci (EMF) pořádaného Evropským hospodářským a sociálním výborem (EHSV) a Generálním ředitelstvím Evropské komise pro migraci a vnitřní věci se zaměřil na otázku, jak se může občanská společnost zásadním způsobem zapojit do budoucího provádění Paktu o migraci a azylu, a zároveň vyzdvihl konkrétní práci, kterou v terénu odvádějí organizace občanské společnosti.

Hlavním tématem EMF, které se konalo v Bruselu koncem listopadu loňského roku, byl Pakt o migraci a azylu , jenž vstoupil v platnost v červnu 2024. Účastníci se zabývali jeho prováděním, jež bude brzy zahájeno, a tím, jak může občanská společnost pakt podpořit a jak napomoci jeho uplatňování humánním způsobem. Dalšími tématy této akce byly rovněž nový stálý mechanismus solidarity, který lépe propojuje azylové řízení a řízení o navrácení, odpovídající podmínky přijetí a akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027.

Ve svém úvodním proslovu uvedla dosluhující evropská komisařka pro vnitřní věci **Ylva Johansson**: „Jsem ráda, že jedním z mých posledních veřejných vystoupení ve funkci komisařky je právě projev na Evropském fóru pro migraci, které je zásadně důležitou platformou, v jejímž rámci mohou organizace občanské společnosti, členské státy a tvůrci politik EU řešit výzvy a příležitosti v oblasti řízení migrace. Diskuse, které jsme v průběhu let vedli, byly vždy inspirativní. Společně můžeme budovat silnější a odolnější komunity, prosazovat naše hodnoty a zajistit, že Evropa bude i nadále skýtat útočiště a příležitosti.“

Předseda EHSV **Oliver Röpke** komisařce poděkoval za její úsilí o reformu migrační politiky EU. „Musíme zajistit, aby byl pakt o migraci prováděn co nejhumánnějším a nejudržitelnějším způsobem. Jediná možná cesta k tomuto cíli spočívá v tom, že budeme naslouchat organizacím občanské společnosti, které působí v terénu. Pakt byl sice přijat, ale práce ještě zdaleka není hotova – vlastně se dá říci, že opravdová práce právě začíná,“ upozornil.

EMF bylo zřízeno v roce 2015 jako platforma pro dialog mezi občanskou společností, institucemi a orgány o otázkách týkajících se migrace a integrace státních příslušníků třetích zemí. Schází se jednou ročně a diskutuje se na něm o nejnovějším vývoji politik a sbírají a vyměňují se informace o tom, jak jsou evropské politiky prováděny v praxi na regionální a místní úrovni.

Fórum si každý rok stanoví jiné hlavní téma, které se vybírá na základě konzultací, jež probíhají několik měsíců před konáním akce a do kterých přispívají organizace občanské společnosti. Dosud se zabývalo například otázkami bezpečných migračních tras, přístupu migrantů k právům a službám a do EU, inkluzivnějšího evropského trhu práce pro migranty či úlohy mladých lidí.

EHSV již přijal zásadní stanoviska k hlavním tématům v oblasti migrace a azylu včetně Paktu o migraci a azylu, nařízení o řízení azylu a migrace, balíčku opatření týkajících se bezpečnostní unie / schengenského balíčku a Akčního plánu pro integraci a začleňování na období 2021–2027. EHSV v roce 2009 také zřídil stálou skupinu Přistěhovalectví a integrace, jejímž úkolem je pomáhat konkretizovat úlohu EHSV coby prostředníka mezi občanskou společností a orgány a institucemi EU v otázkách týkajících se migrace a která se zároveň snaží podporovat rozvoj společné evropské přistěhovalecké a integrační politiky. (lm)

Photo from 'The Jungle' project: Trench foot, a fungal infection that affects the feet, is one of the most common health problems among refugees attempting to cross the Bia?owie?a Forest (October 2022). Copyright: Hanna Jarzabek

Džungle

Hanna Jarzabek, španělsko-polská dokumentární fotografka a kandidátka na cenu fondu investigativní žurnalistiky pro Evropu (Investigative Journalism for Europe) „IJ4EU Impact

Award“ za rok 2024, vykresluje pochmurný obraz situace na polsko-běloruské hranici, kde se tisíce uprchlíků pokoušejí dostat přes Bělověžský prales nazývaný „Džungle“.

Hanna Jarzabek

Od listopadu 2021 se tisíce uprchlíků, zejména z blízkovýchodních a afrických zemí, pokusily přejít přes Bělověžský prales, jenž je posledním zbývajícím evropským pralesem a rozprostírá se podél hranic mezi Polskem a Běloruskem. Někteří uprchlíci jej nazývají „Džungle“. Přejít jej je nebezpečné a náročné, obzvláště pro ty, kteří nejsou zvyklí na drsné klima severovýchodní Evropy. Mnozí uprchlíci zde uvázli na dlouhou dobu a potýkají se s extrémními podmínkami, jako je nedostatek jídla a vody, a v zimě jim vážně hrozí podchlazení či umrznutí. Pokud je chytí příslušníci pohraniční stráže, jsou obvykle donuceni vrátit se zpět za hranice, což znamená zůstat v lese na běloruské straně, často v noci, beze svědků a s telefonem, který jim byl zničen, aby nemohli komunikovat s okolním světem. K tomuto nucenému navracení, kterému se říká „vytlačování“, dochází i za extrémních podmínek a výjimky neplatí ani pro těhotné ženy nebo jednotlivce na pokraji hypotermie. I ti jsou vyhoštěni na běloruské území. Někteří uprchlíci byli prý vytlačeni vícekrát, a to až sedmnáctkrát.

Předchozí polská vláda nechala na hranicích postavit zeď s žiletkovým drátem Concertina nahoře a zesílenými základy. Ta stejně jako podobné bariéry jinde neodradí lidi od pokusů proniknout do Evropy, jen pro ně bude dalším rizikem vážných zranění. Pohraniční stráž má v lese rovněž nainstalované kamerové pasti, jež detekují pohyb uprchlíků a humanitárních pracovníků. Bez uprchlických táborů se uprchlíci skrývají v lese, aby nebyli nuceně navráceni do Běloruska, a kvůli čím dál většímu počtu vojáků je pro ně obtížné dostat se k humanitární pomoci.

Její poskytování na těchto hranicích ostatně naráží na značné překážky od samého počátku. Poté, co krajně pravicová vláda v říjnu 2023 ztratila moc, se doufalo ve změnu migrační politiky, avšak pokud jde o násilí, odmítání a omezený přístup k lékařské péči, zůstalo vše jako dřív. Organizace Lékaři bez hranic poskytuje v současné době na 400kilometrovém úseku hranice lékařskou péči s pouhými třemi zaměstnanci na částečný úvazek. Na rozdíl od jiných příhraničních regionů s podobnými migračními toky zde tato organizace nemá stálou základnu. Její zaměstnanci čelí obtížným podmínkám, často poskytují pomoc ve tmě a bez náležitého vybavení pro stanovení přesné diagnózy. Přizpůsobují léčbu lesním podmínkám, ať již jde o podávání intravenózních infuzí v noci, nebo o poskytnutí neodkladné lékařské pomoci v závažných případech, jako je potrat.

Po výstavbě zdi nyní vedle zdravotních problémů dochází k různým druhům zlomenin, neboť lidé, kteří se snaží zeď přelézt, někdy spadnou až z 5 metrů. Některé zlomeniny vyžadují složité operace a měsíce rekonvalescence. V takových případech, stejně jako u podchlazení, je jediným řešením přivolat sanitku s vědomím, že daná osoba bude zadržena a během pobytu v nemocnici ji budou hlídat příslušníci pohraniční stráže. Po jejím propuštění z nemocnice pak pohraniční stráž na základě vlastních kritérií rozhodne, zda ji pošle do uzavřeného střediska pro cizince, nebo do střediska otevřeného. Podle toho, co mi řeklo několik osob, s nimiž jsem hovořila, došlo k situacím, kdy byli někteří uprchlíci po skončení pobytu v nemocnici přepraveni pohraniční stráží zpět do lesa a navráceni na běloruskou stranu. A vše začalo nanovo.

V posledních měsících se také neustále zvyšuje počet vojáků rozmístěných na polsko-běloruské hranici, což odráží rostoucí napětí v regionu. V červnu 2024 bodnul jeden z migrantů na hranicích polského vojáka, který později svým zraněním podlehl. Nová vláda na to reagovala tím, že zintenzivnila svou protimigrační kampaň a přijala zákon umožňující vojákům používat zbraně, kdykoli to považují za nezbytné, aniž by se z toho museli zodpovídat. Toto rozhodnutí vzbuzuje značné znepokojení, zejména ve světle předchozích

alarmujících incidentů, kdy byla použita síla. Například v říjnu 2023 byl syrský uprchlík za dne střelen do zad a utrpěl vážná zranění. V listopadu 2023 pak humanitární dobrovolníci nahlásili, že když se pokoušeli poskytnout pomoc, příslušníci pohraniční stráže bez náležitého předchozího varování vystřelili jejich směrem. Nový zákon nejenže tyto nebezpečné postupy normalizuje, ale také vytváří atmosféru beztrestnosti, což dále ohrožuje jak uprchlíky, tak osoby nabízející humanitární pomoc. Takováto politika, která uděluje vojákům pravomoc, na niž se nevztahuje kontrola, podkopává základní lidská práva a mohla by vést k eskalaci násilí v již tak nestabilním příhraničním regionu.

Donald Tusk se snaží působit otevřeněji a uvědoměleji, pokud jde o lidská práva, jeho vláda však i nadále udržuje narativ vlády předchozí a migranty na těchto hranicích vypodobňuje jako hrozbu pro polskou společnost, dehumanizuje je a dává jim nálepky teroristů či zločinců. Předchozí vláda se rovněž snažila označit humanitární pomocníky za osoby napomáhající obchodování s lidmi – tedy trestnému činu, za nějž lze uložit trest odnětí svobody až na osm let. Zdá se, že tato politika bude pokračovat i za vlády Donalda Tuska. Dne 28. ledna 2025 čeká pět humanitárních dobrovolníků, kteří v roce 2022 pomohli irácké rodině a jedné osobě z Egypta, soudní řízení a hrozí jim právě tento tvrdý trest.

Nově oznámená migrační politika (říjen 2024) navíc zavdává málo příčin k optimismu. Nárazníková zóna, která byla zavedena v červenci loňského roku, zůstává zachována. Přístup humanitárních organizací, včetně Lékařů bez hranic, jakož i novinářů, je tudíž silně limitován, čímž se brání poskytování pomoci uprchlíkům a dokumentaci porušování lidských práv ze strany polských orgánů.

Nejkontroverznějším aspektem uvedené politiky je však plán na pozastavení práva na azyl na této hranici, což je opatření, které je v očividném rozporu se základními lidskými právy uznanými v celé Evropě. Tato politika bude mít navíc dalekosáhlé důsledky pro místní obyvatelstvo v příhraničním regionu, nebyla však předem konzultována ani s ním, ani s humanitárními organizacemi. Tyto organizace, jež neúnavně pracují a poskytují pomoc, rovněž získaly zásadní znalosti o situaci a potřebách uprchlíků, kteří se snaží dostat přes hranice, a o výzvách, jimž čelí. Ignorování těchto poznatků nejenže oslabuje humanitární úsilí, ale může také ještě zhoršit již tak strašnou situaci.

Tato investigativní zpráva byla vypracována s podporou grantu z fondu investigativní žurnalistiky pro Evropu (Investigative Journalism for Europe; IJ4EU).

Hanna Jarzabek je španělsko-polská dokumentární fotografka žijící v Madridu, která se věnuje oboru politologie a má zkušenosti jako politická analytička agentur OSN. Ve své práci se zaměřuje na témata, jako je diskriminace, genderová identita, sexuální rozmanitost a migrační toky podél východních hranic EU, a zpracovává je citlivě a s respektem. Její díla byla zveřejněna ve významných periodikách, jako je El País a Newsweek Japan, vystavována v různých zemích a ověnčena řadou ocenění, včetně nominace na cenu IJ4EU Impact Award za rok 2024 a ceny Leica Oskar Barnack Award za rok 2023.

Fotografie z projektu „Džungle“:

Tzv. „zákopová noha“ – plísňová infekce, která postihuje chodidla – patří k nejčastějším zdravotním problémům uprchlíků, kteří se pokoušejí dostat přes Bělověžský prales (říjen 2022).

Copyright: Robert Gašpert

Unmarked graves at Europe's outer borders

Barbara Matejčić, a freelance journalist from Croatia, has had the 'List of Refugee Deaths' - a record of people who tried to reach safety in the EU from 1993 to present day - printed out on her desk for a long time. This 'catalogue of refugee despair and the cruelty of Europe's border regime' has served as a reminder that she needs to do something about it. In 2024, she took part in a major award-winning cross-border journalism project that confirmed over 1 000 unmarked graves of migrants across Europe over the last decade. Her story *Unmarked monuments of EU's shame in Croatia and Bosnia* chronicles state-linked deaths along the treacherous Balkan route.

By Barbara Matejčić

As I write this, on 13 January, in Zagreb, the odds are high that someone out there on the so-called Balkan route is dying. The temperatures are below freezing; the rivers are icy, swollen, and fast-flowing, and the mountains and forests are covered in snow. People have no other way to reach the European Union and ask for asylum, so they take high-risk routes. And they do not die 'only' because they drowned, fell fatally or froze to death. They also die because the police shoot at the boats in which they cross rivers, as happened to 20-year-old Arat Semiullah from Afghanistan, whose funeral prayer I attended in Bosnia and Herzegovina. They also die because the police refuse to respond to their repeated cries for help, as in the case of three minors from Egypt who froze to death in a Bulgarian forest in late 2024.

The root of my journalistic work on migrant deaths along the Balkan route lies in the 'List of Refugee Deaths' , compiled by UNITED, a European network of activists and non-governmental organisations. The list documents information from 1993 to the present, about who has died, where, when, how and under what circumstances, while trying to reach Europe or somewhere within Europe. Many of those on the list were refugees fleeing the wars in the former Yugoslav countries. Eleven-year-old Jasminka from Bosnia died in 1994 after her Roma family was set on fire in a refugee centre in Cologne. Lejla Ibrahimović from Bosnia took her own life on 4 December 1994 in Birmingham after the British Interior Ministry refused to grant a visa to her husband Safet. Many people on the list tragically died by suicide.

Many did so after their asylum applications were refused, or before they were due to be deported from the European country they had managed to reach or in protest of the long wait for their asylum requests to be resolved. In the summer of 1995, Todor Bogdanović from Yugoslavia was shot by French police in the mountains near the border with Italy. He was eight years old. Refugees from former Yugoslav countries crossed the borders with documents and received protection in European countries, similar to Ukrainian refugees since the war in Ukraine began. But even then, some could not cross the border legally and tried to reach safety in Western Europe by any means they could, just as non-European refugees have done over the past decade. We don't know about those deaths from the 1990s, just as we don’t know much about the ones happening today.

Twelve years ago, I printed out that list, and it has been sitting on my desk ever since as a reminder that I need to do something about it. For me, no photograph, no text, no documentary about refugees is as heart-wrenching as that bare list of dead people. Those densely written pages are a catalogue of refugee despair and the cruelty of Europe's border regime.

As a reporter, I have covered various aspects of migration, including illegal pushbacks and police violence, particularly by the Croatian police, over the past decade. I started focusing on deaths in 2023. I toured cemeteries with activists in Croatia and Bosnia and Herzegovina, sent hundreds of inquiries to state bodies, spoke to the loved ones of the deceased. It is the activists, not the police, that migrants call when their life is in danger. It is the activists who help relatives find those who have disappeared after losing contact with them. It is activists who try to identify the dead, and put up permanent gravestones. This network of compassionate people does the work that should be done by institutions.

The text *Unmarked monuments of EU's shame in Croatia and Bosnia* is part of what I published, and it was created as part of an international journalistic investigation into migrant deaths at the external borders of the European Union, which I conducted together with colleagues from Greece, Italy, Spain, and Poland. The series titled *1000 Lives, 0 Names: The Border Graves Investigation* won the 2024 Special Award European Press Prize and Investigative Journalism for EU Impact Award (IJ4EU).

Based in Zagreb, Croatia, Barbara Matejčić is an award-wining freelance journalist, non-fiction writer, editor, researcher and audio producer focused on social affairs and human rights in the Balkan region. She has won several awards, including the Investigative Journalism for Europe award (2024) and the European Press Prize (2024). The Croatian Journalists' Association named her best print journalist in Croatia for her features about post-war societies in Croatia and Bosnia and Herzegovina. She writes for Croatian and international media and produces multimedia projects. She lectures in Journalism Studies at the University of VERN in Zagreb. You can find out more about Barbara's work at ***barbaramatejcic.com***

Copyright: UNHCR

Dokud se situace v Sýrii nestabilizuje, nesmí zem? EU nutit syrské uprchlíky k návratu

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) je připraven pomoci Syřanům, kteří usoudili, že se mohou bezpečně vrátit domů. Nikdo další by však neměl být nucen vrátit se do země, která je zmítána politickou nejistotou, čelí jedné z nejhorších humanitárních krizí na světě a kde až 90 % obyvatel žije pod hranicí chudoby, uvedl zástupce UNHCR Jean-Nicolas Beuze.

Jean-Nicolas Beuze

Politická situace v Sýrii se po pádu prezidenta Bašára Asada rychle mění, a hlavním tématem dne se tak po celé Evropě stala otázka dalšího osudu největší skupiny uprchlíků na světě.

Stále více zemí EU pozastavuje rozhodování o žádostech Syřanů o azyl a některé z nich již avizovaly určité kroky, jako jsou charterové lety, finanční pobídky nebo bonusy pro navrátilce, aby uprchlíky přiměly k návratu domů. Jiné země údajně plánují dokonce deportaci Syřanů pobývajících na jejich území, a to bez ohledu na to, že v jaké fázi se nachází jejich azylové řízení.

Mají-li státy EU o udělení azylu náležitě rozhodnout, musí posoudit, zda je pro Syřany, kteří v současné době pobývají v Evropě, návrat do jejich země bezpečný. Vzhledem k tomu, že situace na místě se velmi rychle mění, však v současné době není možné dát na tuto otázku jednoznačnou odpověď. Bezpečnostní situace v Sýrii, která se zmítá mezi nadějí na mír a usmíření a hrozbou dalšího násilí, je totiž i nadále nejistá.

Miliony syrských uprchlíků, kteří žijí mimo svou vlast, usilovně přemítají nad tím, jakým způsobem ovlivní domácí události jejich vlastní budoucnost. Sami sebe se při tom ptají: Budu v Sýrii v bezpečí? Budu mít zaručena svá práva? Některým se vyhlídka na návrat může zdát reálnější než jiným, kteří ji stále vnímají s velkými obavami.

Jaká budoucnost čeká v dnešní Sýrii příslušníky etnických či náboženských menšin, kteří mají odlišné politické názory nebo se hlásí ke komunitě LGBTQ+? Odpověď je stále nejasná.

Rozhodnutí těch, kteří svůj návrat považují za bezpečný, však musíme respektovat a případně jim musíme pomoci, aby se mohli vrátit a znovu se začlenit do svých původních komunit. Nikdo další by však podle UNHCR neměl být kvůli přetrvávající nestabilitě a politické nejistotě k návratu do této země nucen.

Nucená repatriace z Evropské unie by představovala porušení práv Syřanů jakožto uprchlíků, neboť po návratu do země by jim hrozila vážná a nenapravitelná újma.

Vzhledem k pokračujícímu ozbrojenému násilí v různých částech Sýrie a nejistotě ohledně toho, jak nové orgány zajistí potřeby obyvatelstva, a zejména zranitelných skupin, považuje řada lidí myšlenky na návrat za předčasné. A jejich názor je nutné respektovat. Členské státy EU, ale i sousední země Sýrie, které více než deset let velkoryse přijímaly většinu syrských uprchlíků, proto musí i nadále dostát svému závazku a poskytnout Syřanům na svém území ochranu.

Z 1,1 milionu osob, které byly v důsledku eskalace bojů na konci listopadu vnitřně vysídleny, se jich domů nevrátilo ještě asi 627 000, přičemž ze 75 % jde o ženy a děti.

Předčasný návrat je velmi riskantní, neboť mimo jiné roztáčí kolotoč vysídlování, a to jak v samotné Sýrii, tak i za jejími hranicemi, a v konečném důsledku tak krizi ještě zhoršuje.

Kromě tohoto hromadného vysídlení čelí Sýrie jedné z nejhorších humanitárních krizí na světě. Během konfliktu byla zničena velká část syrské infrastruktury, včetně nemocnic, škol a obytných domů. Většina uprchlíků se tak nemá kam vrátit. Mnohé regiony stále trpí nedostatkem potravin, pitné vody a lékařské péče. Kvůli nedostatku základních služeb, hospodářských příležitostí a bezpečnosti je pro navrátilce obtížné zde opět vést perspektivní a důstojný život. Celých 90 % syrského obyvatelstva žije pod hranicí chudoby.

Během několika posledních týdnů výrazně stoupl počet Syřanů, kteří se dobrovolně vrátili z Libanonu, Turecka a Jordánska. Podle předběžných odhadů šlo o 125 000 osob, tj. každý den asi 7 000. Vedly je k tomu jejich osobní důvody, nicméně UNHCR je odhodlán pomoci všem, kteří se nyní rozhodnou vrátit.

Mnozí Syřané v Evropě a v sousedních zemích přemýšlejí, zda je bezpečné se vrátit, do jaké míry v zemi fungují základní služby a jak si tam budou moci opět zajistit své živobytí. Všichni však zoufale touží shledat se se svými blízkými. Řada z nich se proto chce domů zajet na krátko podívat, aby se na vlastní oči přesvědčili, jak to tam vypadá. Musí mít možnost tak učinit, aniž by se obávali, že v Evropě přijdou o postavení uprchlíka. Tyto návštěvy jsou pro lidi důležité, aby mohli se znalostí věci učinit taková rozhodnutí, jež jim zajistí lepší budoucnost, včetně bezpečného a trvalého návratu.

Musíme být trpěliví a opatrní, než nastanou vhodné podmínky, aby se Syřané mohli bezpečně vrátit domů a úspěšně se začlenit do svých komunit. Mnoho Syřanů začíná uvažovat o návratu domů, a UNHCR je připraven jim pomoci. Po letech vysídlení se tak mnohým z nich skýtá dlouho očekávaná příležitost udělat za svým životem uprchlíka tlustou čáru a natrvalo se vrátit do Sýrie. A stejně jako je Evropská unie a UNHCR podporovaly po celou dobu jejich exilu, je budeme podporovat i při návratu domů a budování nové Sýrie.

Jean-Nicolas Beuze je zástupcem UNHCR při EU, v Belgii, Irsku, Lucembursku, Nizozemsku a Portugalsku. V minulosti působil jako zástupce UNHCR v Iráku, Jemenu a Kanadě. Více než 27 let svého života zasvětil práci v oblasti lidských práv, udržování míru a ochrany dětí, a to jak v terénu, tak v centrále OSN.

Copyright: Camille Le Coz

Provád?ní nového paktu o migraci a azylu m?že evropský projekt vystavit velké zkoušce

Nový pakt EU o migraci a azylu, který byl po svém přijetí v květnu 2024 vyzdvihován jako historický milník, dosud neprokázal svůj přínos. Problémy, které bude třeba řešit v roce 2025, však nebudou snadné. Podle Camille Le Coz z Institutu pro migrační politiku Evropa (MPI) je geopolitické prostředí vysoce nestabilní, a proto bude vzhledem ke složité povaze tohoto paktu a ke krátkým lhůtám pro jeho provedení nutné prokázat obezřetnost a pečlivě jej vyvažovat.

Začátkem roku 2025 vyvstaly naléhavé otázky týkající se budoucnosti migračních politik v Evropské unii (EU). Nová Evropská komise vytyčila ve svém plánu provádění nového paktu o migraci a azylu jasný směr, avšak hrozí, že vzhledem k vývoji okolností se politická pozornost zaměří na jiné oblasti a finanční prostředky budou převedeny na jiné účely. Tuto nejistotu ještě zvyšují blížící se německé volby spolu s důsledky zhroucení Asadova režimu a nepředvídatelným pokračováním války na Ukrajině. Dále pokračují diskuse o modelech externalizace, ale mají hlavně podobu izolovaného politického manévrování, které se vymyká soudržné evropské strategii. Migrace je nadále účelově zneužívána na polské hranici s Běloruskem a tyto utilitární manipulace vedou ke stále větším odchylkám od práva EU. Tento rok zásadním způsobem ukáže, zda bude Evropská unie schopna postupovat tak, aby posílila důvěru a uplatnila tolik potřebná společná opatření, nebo zda jí bude hrozit ještě větší roztříštěnost.

Přijetí tohoto paktu uvítala řada evropských tvůrců politik v květnu 2024, po několika letech náročných jednání, jako historický milník. Těsně před volbami do Evropského parlamentu tato dohoda ukázala, že se Unie dokáže sjednotit a řešit některé své nejpalčivější problémy. Ústředním aspektem cílů tohoto paktu bylo řešit napětí v oblasti odpovědnosti a solidarity, zlepšit vnímání přetrvávající migrační krize a harmonizovat rozdíly v azylových řízeních mezi členskými státy. Ačkoli nový rámec z velké části vychází ze stávajícího systému, zavádí přísnější opatření, jako je systematické prověřování, posílené azylové řízení na hranicích a řízení o navracení a výjimky ze společných pravidel v případě krize. Tento pakt rovněž podporuje důraznější evropský postup, zavádí povinnou solidaritu, posiluje úlohu orgánů a agentur EU a zvyšuje evropské financování a dohled.

Toto posílení důvěryhodnosti EU, pokud jde o společné řízení migrace, by však nemuselo mít dlouhého trvání, pokud evropské státy neprovedou nová pravidla do května 2026. Tuto krátkou lhůtu je obzvláště náročné dodržet proto, že pakt vyžaduje vytvoření složitého systému, mobilizaci zdrojů a nábor a odbornou přípravu pracovníků, a to zejména v těch členských státech, jichž se tento problém bezprostředně týká. I když členské státy vypracovaly vnitrostátní akční plány, značná část této činnosti byla vykonána za zavřenými dveřmi bez jakékoli politické komunikace navenek. Tento nedostatek s sebou nese stále větší riziko, jelikož politické řízení má zásadní význam pro zachování křehké rovnováhy v EU.

Provádění nového systému navíc vyžaduje vytvořit partnerství mezi zúčastněnými stranami. Při převádění složitých legislativních textů do praktických rámců plní zásadní úlohu národní azylové agentury, přičemž agentury EU, zejména Agentura EU pro otázky azylu, již mají v tomto procesu klíčový význam. Stejně důležité je i zapojení nevládních organizací, které poskytují odborné znalosti a zajišťují mimo jiné přístup k právnímu poradenství a dohled nad novými postupy. Toto úsilí je třeba podpořit prostřednictvím silnější spolupráce, a to i pravidelných konzultací, spolehlivých mechanismů pro sdílení informací a pravidelných setkání operačních pracovních skupin.

Značnou pozornost mezitím získaly strategie externalizace, jež za řešení problémů EU v oblasti migrace považuje stále více evropských hlavních měst. Dohoda mezi Itálií a Albánií vyvolala četné diskuse o tom, zda umožní lepší řízení smíšené migrace, a postavila Giorgii Meloni do čela tohoto úsilí v celé Evropě. Zatím však nepřinesla žádné výsledky a zůstává dvoustrannou dohodou, do níž se další evropští partneři nezapojují. Další vlády zase navrhují jiné alternativní modely, jako jsou návratová centra, a způsoby, jak je začlenit do celounijního procesu.

Právě téma navracení bude v příštích měsících ústředním bodem politické diskuse. Část paktu totiž spočívá v rychlejším navracení, zejména osob, jichž se týká řízení na hranicích ve státech v přední linii. Komise a členské státy se snaží tuto naléhavou otázku řešit a zároveň ponechávají prostor pro pilotní návratová centra. Očekává se, že v březnu budou zveřejněny návrhy na přezkum směrnice o navracení. Vzhledem ke krátké lhůtě existuje riziko, že se evropští politici důkladně nepoučí z praktických zkušeností, a to navzdory pokroku, jehož bylo v posledním desetiletí dosaženo na úrovni EU v oblastech, jako je osvětová činnost, poradenství, podpora opětovného začlenění a vzájemné učení. Evropa musí být zároveň dbát na to, aby zkoušení modelů externalizace neškodilo jejím vztahům se zeměmi původu a nekazilo jí reputaci.

K těmto snahám o nastolení křehké rovnováhy dochází ve vysoce nejistém prostředí, a proto je provádění paktu nejen zkouškou pro řízení migrace, ale také v širším slova smyslu pro celý projekt EU. Zejména ze situace na polských hranicích je zřejmé, jaké konkrétní problémy nastávají, když se prosazují závazná pravidla pod tlakem nepřátelsky smýšlející sousední země. Pokud jde o Sýrii a Ukrajinu, je třeba evropská hlavní města připravit na nečekaný vývoj situace. V tomto roce bude zásadní podporovat silné evropské vedení, aby bylo možné provádět nová pravidla a nadále zkoumat inovace, které budou v souladu se společným přístupem a budou jej posilovat. To znamená, že bude třeba se zaměřit na budování odolných partnerství s prioritními zeměmi a zabránit přesměrování zdrojů na politické manévry.

Camille Le Coz je zástupkyně ředitelky Institutu pro migrační politiku Evropa – výzkumného ústavu se sídlem v Bruselu, jeho cílem je účinnější řízení přistěhovalectví, integrace přistěhovalců a azylových systémů a také to, aby byl tento proces přínosný pro nově příchozí, rodiny přistěhovaleckého původu a přijímající komunity.

Copyright: Schotstek

Spole?nost Schotstek podporuje rovné p?íležitosti a rozmanitost na vedoucích pozicích

Původ a sociální zázemí by nikdy neměly stát v cestě úspěchu, píše Evgi Sadegie, výkonná ředitelka společnosti Schotstek sídlící v Hamburku a Berlíně, která prosazuje rovné příležitosti a kulturní rozmanitost v profesním světě. Svými unikátními stipendijními programy chce tato společnost podporovat inteligentní, ambiciózní a motivované mladé lidi z přistěhovaleckého prostředí, aby mohli zaujmout vedoucí pozice v oblasti výzkumu, podnikání i ve společnosti. Talentovaným studentům a mladým odborníkům tak pomáhá navázat potřebné kontakty a získat odpovídající dovednosti, aby mohli plně využít svůj potenciál.

Evgi Sadegie

Německo se vyznačuje kulturní rozmanitostí, která se však stále téměř neodráží ve vrcholných patrech hospodářské sféry, vědy, kultury a politiky. Lidé pocházející z přistěhovaleckého prostředí často narážejí na překážky, které prohlubují sociální nerovnosti, neumožňují využít inovační potenciál a oslabují sociální soudržnost. V kariérním postupu řadě talentovaných lidí brání předsudky, nerovné příležitosti ke vzdělávání a nedostatek vzorů, které by je inspirovaly, a kontaktů.

Společnost Schotstek založila v roce 2013 s pár přáteli Sigrid Berenberg, která je právničkou a už řadu let se snaží podporovat sociální spravedlnost a rozmanitost. Společně s podobně smýšlejícími lidmi založila společnost Schotstek, aby inteligentním, ambiciózním a motivovaným mladým lidem z přistěhovaleckého prostředí pomáhala zaujmout vedoucí pozice. Podporuje nadané stipendisty, kteří budou v budoucnu udávat tón dění ve společnosti a ovlivní její další směřování. Řízení tohoto programu se Sigrid Berenberg naplno věnovala po řadu let jako dobrovolnice.

Společnost Schotstek je nezisková organizace, která je financována prostřednictvím darů a iniciativ realizovaných ve spolupráci s dalšími společnostmi. Její program aktivně podporuje řada partnerů, poradních orgánů a přátel, přičemž ve všech případech jde o vysoce postavené činitele pocházející z nejrůznějších odvětví a kultur. Za zmínku stojí zejména skutečnost, že tři ze sedmi partnerů i současná výkonná ředitelka společnosti Schotstek tento program sami absolvovali. Z toho je patrné, že odpovědnost v rámci samotné společnosti se tak postupně přenáší na talentované lidi, které podporuje, a Schotstek má tedy trvalý dopad.

Tuto jedinečnou podporu nabízí společnost Schotstek studentům a mladým odborníkům prostřednictvím dvou paralelních programů, do nichž porota každoročně vybere až 25 studentů v Hamburku a až 20 mladých odborníků v Hamburku a Berlíně. Po absolvování dvouletého povinného programu zůstávají účastníci v kontaktu a mohou se dále účastnit různých akcí.

Podstatou činnosti společnosti Schotstek je právě vytváření sítě spolehlivých kontaktů: mnoho mladých lidí pocházejících z přistěhovatelského prostředí nemá možnost navázat profesní či sociální vazby, které jsou pro získání pracovních příležitostí nezbytné. Společnost Schotstek jim tak zprostředkovává kontakty s bývalými studenty, poradními orgány a odborníky z oblasti podnikání, vědy, politiky, kultury a ze společnosti.

Pravidelně se pořádají akce, jako jsou tematické večery a přednášky s významnými osobnostmi, na nichž mohou diskutovat o svých názorech a rozšiřovat si své obzory. Tyto vazby otvírají kariérní příležitosti a vytvářejí komunitu, která umožňuje dlouhodobou podporu a vzájemný úspěch. Hlavním posláním absolventů je nyní své znalosti a kontakty šířit, a neustále tak oblast působnosti společnosti Schotstek rozšiřovat.

Společnost Schotstek nabízí semináře a koučování, které účastníky připravují vyloženě na to, aby mohli zaujmout vedoucí pozice. Ti si díky odborné přípravě zlepšují své klíčové kompetence, jako jsou komunikační dovednosti, sebedůvěra a vůdčí schopnosti. Účastníkům se dostává také osobní podpory v podobě odborného vedení. Jsou v kontaktu se zkušenými odborníky a manažery, kteří jim mohou poskytnout cenné informace o tom, jak to chodí v profesním světě, podpořit je při plánování jejich kariéry a pomoci jim vypořádat se s profesními problémy. Mentoři jsou pro účastníky vzorem a vedou je k tomu, aby se snažili dosáhnout svých profesních cílů a překonávat překážky.

Dalším specifickým rysem programu, který nabízí společnost Schotstek, je podpora kulturního života. Účastníci navštěvují muzea, divadla, opery, galerie a další kulturní instituce, což přispívá k jejich kulturnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji a pomáhá jim identifikovat se s městem či vesnicí, kde žijí. Tyto zkušenosti rozšiřují rozhled stipendistů a posilují v nich pocit sounáležitosti.

Společnost Schotstek se rovněž snaží podporovat rozmanitost na úrovni vedení. Původ a sociální zázemí by dnes již neměly být překážkou úspěchu. Od svého založení již společnost Schotstek podpořila stovky mladých lidí, přičemž aktivně s ní nadále spolupracuje více než 240 účastníků a absolventů. Mnozí z nich se podílejí na činnosti poradního sboru absolventů, jsou ambasadory, podporují práci na sociálních sítích nebo se dělí o své zkušenosti jako přátelé či mentoři. Každý, kdo jednou získal od společnosti Schotstek stipendium, zůstává natrvalo součástí sítě jejích kontaktů, což je model, který je zárukou jejího trvalého úspěchu. Rozšíření programu do Berlína v roce 2023 ukazuje, že koncept společnosti Schotstek lze úspěšně realizovat i v dalších městech.

Schotstek je mnohem víc než jen podpůrný program – je to hnutí, které je přesvědčivým důkazem toho, že lze cíleně podporovat a zviditelňovat talentované lidi pocházející z různého prostředí. Společnost Schotstek otevírá a vytváří příležitosti, které přesahují rámec individuálního úspěchu, a je příkladem toho, jak může Německo jako země přistěhovalectví plně využít svůj potenciál. Tím, že podporuje mimořádně nadané lidi a odstraňuje bariéry, přispívá tento program zásadním způsobem k utváření spravedlivější a perspektivnější společnosti, což je v dnešním globalizovaném světě naprosto nezbytné.

Evgi Sadegie, M.A., je držitelkou magisterského titulu v oboru Turecká studia a výkonnou ředitelkou společnosti Schotstek gGmbH, jejíž program v roce 2014 sama absolvovala. Před nástupem do této funkce vedla mentorský projekt „Yoldaş“ v Občanské nadaci města Hamburk, která podporuje děti z turecky mluvících sociálně a ekonomicky znevýhodněných rodin. Zasazovala se tak o zajištění rovných příležitostí v jedné z dalších důležitých oblastí rovnosti. Díky svým bohatým zkušenostem s řízením projektů, zejména v oblasti odborného vedení a mezikulturní spolupráce, se aktivně podílí na podpoře rozmanitosti a integrace ve společnosti.

Copyright: Almir Hoxhaj

Albánc?m vstup zakázán: p?íb?h jednoho p?ist? hovalce o výzvách, sžívání se a nad?ji

Almir Hoxhaj, Albánec, který se přistěhoval do Řecka, dnes hovoří řecky stejně dobře jako svou mateřštinou. Po více než 30 letech, které v Řecku strávil, se cítí být součástí této země, ale sžít se s řeckou společností, v níž se slovo „Albánec“ používá jako nadávka, nebylo snadné. Toto je jeho osobní příběh.

Narodil jsem se v malé vesnici v okrese Avlonas, kde jsem žil do dvanácti let. Poté jsme se s rodinou přestěhovali do Tirany, ale v roce 1997 jsem se vydal za lepším životem do Řecka. Nebylo to lehké rozhodnutí. V té době, po otevření hranic, bylo běžné, že Albánci hledali bezpečí v Řecku, neboť se předpokládalo, že díky pozemním hranicím bude vše snazší. Já jsem hranici překročil osmnáctkrát. Moře jsem se bál. Vzpomínám si dokonce na svou poslední pěší cestu do města Veroia, která trvala pět dní, během nichž jsem měl i přes neutuchající déšť obrovskou žízeň. Když jsem nakonec držel v rukou plnou sklenici vody, k uhašení žízně mi nestačila. Tak začal můj život v Řecku, s plnou sklenicí vody v ruce.

Poprvé jsem se v Řecku ocitl v 15 letech, když jsem s kamarády poprvé tajně překročil hranici. Vůbec nás nenapadlo, že děláme něco nezákonného. Kdybych býval mohl do Řecka odletět, udělal bych to. Řecko, řečtina a řecká mytologie a historie mě velmi přitahovaly. V létě jsem usilovně pracoval, abych mohl podpořit svou rodinu. Můj definitivní přesun do Řecka nebyl snadný. Čelil jsem právní nejistotě, rasismu a problémům se začleněním. Vzpomínám si na jednu příhodu z té doby. Byl jsem v Řecku nelegálně, neměl jsem pojištění a neznal jsem jazyk – a do toho se mi zlomil zub. Jediné, co jsem mohl udělat, bylo vytrhnout si zub sám před zrcadlem kleštěmi, které jsem používal v práci. Ústa jsem měl plná krve.

Sžít se s řeckou společností nebylo snadné. Byl jsem migrant první generace a pořád jsem se cítil jako cizinec, jako bych měl pořád ústa plná krve. Byl jsem v zemi nelegálně a bál jsem se jít třeba jen na procházku nebo na kávu. Všude jsem narážel na rasismus, který měl mnoho podob. Jednou jsem slyšel jednoho otce, jak vyhrožoval svému malému dítěti, že pokud nebude zticha, pošle na něj toho Albánce, a ten ho sní. Stávalo se mi, že mě nechtěli pustit do kavárny, klubu a dalších míst. Na některých z nich jsem, když jsem tam chtěl poprvé zajít, dokonce uviděl nápis „Albáncům vstup zakázán“. Byli jsme pro ně špinaví, protože jsme vyznávali jiné náboženství. Dnes už jsou vztahy mezi Řeky a Albánci lepší, i když stereotypy přetrvávají. Slovo „Albánec“ používají Řekové dokonce jako nadávku. Rasismus existoval a stále existuje, ale nyní je mírnější. Časy se změnily. Rasismus tu však stále je a posilují ho finanční obtíže a nevzdělanost.

Předsudky a diskriminace mají hluboké kořeny a často na jejich základě vznikají extrémní politické a sociální ideje, které se dostaly až do Evropského parlamentu. To je opravdu smutné! Situace se sice zlepšila, problémy tady ale pořád jsou. Pro mladší generace je však situace nadějnější. Naše děti mají větší šanci, že budou společností přijaty v plné míře. To platí i pro mou dvanáctiletou dceru.

Dnes pracuji ve stavebnictví jako dodavatel a do minulosti se ohlížím se smíšenými pocity. Každý den jsem vnímal, jak těžké je zapadnout a že mě okolí nepřijímá. Díky těmto potížím však má pro mě život větší hloubku a lépe chápu důležitost integrace.

Albánie bude navždy mojí součástí. Dobře si vzpomínám na období komunistického režimu. Zažívali jsme paranoiu, strach, nejistotu a extrémní chudobu. Pád režimu přinesl úlevu, ale také nové problémy, jako byla

nezaměstnanost a kriminalita. Tyto zkušenosti mě zformovaly. Naučily mě vážit si stability a svobody, které jsem nalezl v Řecku.

K Řecku mám velmi osobní vztah. Moje srdce sice patří vesnici v Albánii, z níž pocházím, můj život je ale tady. Řečtinu ovládám stejně dobře jako svou mateřštinu. Cítím, že do této země patřím, a to díky svým zkušenostem, svému úsilí a svým úspěchům. Doufám, že časem nás Řekové přijmou v plné míře a uznají náš přínos pro společnost.

Migrace je zkouška, která přináší mnoho výzev, ale také příležitostí, a ty mě coby albánského migranta v Řecku nemohly minout. Můj příběh je příběhem o výzvách, sžívání se a naději.

V budoucích letech plánuji dále žít v Řecku, které je mým domovem, a Albánii si představuji jako rovnocenný členský stát Evropské unie. Ta je dnes domovem nás všech.

Almiru Hoxhajovi *je 47 let. Žije a pracuje v městečku Tripoli, které se nachází na řeckém poloostrově Peloponés. Má dvanáctiletou dceru. Jeho oblíbeným městem je Berlín. Plynně hovoří a píše řecky a do řečtiny přeložil knihu „Epos o jitřních hvězdách“ [Το έπος των άστρων της Αυγής] od albánského autora Rudiho Erebary. Tato kniha, která popisuje tragédii albánského lidu ve 20. století, získala v roce 2017 Cenu Evropské unie za literaturu. Její příběh se sice odehrává v minulém století, podstata totality, fašismu a iracionalismu je však bohužel stále relevantní i dnes, kdy nabývá „moderních“ podob.*

Redakce

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Na tomto vydání se podíleli

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonardo Pavan (lp)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinace

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

01/2025